

Koncernkontoret
Västra Götalandsregionen
2019-05-14

Koncernens uppföljningsrapport

Mars 2019

Västra Götalandsregionen

Innehåll

1	Sammanfattning	3
2	Västra Götalandsregionens verksamhetsområden.....	5
2.1	Regional utveckling	5
2.2	Kultur.....	8
2.3	Kollektivtrafik	9
2.4	Hälsa- och sjukvård	11
2.5	Serviceverksamheter.....	20
2.6	Regiongemensamt arbete.....	20
3	Övergripande mål	22
3.1	Regional utveckling och kollektivtrafik	22
3.2	Hälsa- och sjukvård	23
3.3	Medarbetare	24
4	Medarbetare	25
4.1	Arbetsgivarvarumärket	25
4.2	Personalvolym och struktur	25
4.3	Hälsa och arbetsmiljö.....	28
4.4	Lön.....	28
5	Ekonomi	30
5.1	Resultat	30
5.2	Investeringar	34
5.3	Pensionsåtagandet.....	34
5.4	Finansiering	35
5.5	Prognos	35
5.6	Finansiella mål.....	35
6	Bokslutsdokumentation.....	36

1 SAMMANFATTNING

Ekonomisk utveckling

Det ekonomiska resultatet för Västra Götalandsregionen (VGR) till och med mars är -775 miljoner kronor. Resultat har påverkats positivt av förändrade redovisningsprinciper för orealiserade vinster vilket påverkar årets resultat. Bortser man från de finansiella posterna är VGR:s verksamhetsresultat -610 miljoner kronor. Det är 88 miljoner kronor sämre än budget och 250 miljoner kronor sämre än samma period föregående år.

Sjukhusen har fortsatta svårigheter att få verksamhet och ekonomi i balans. Det ekonomiska resultatet till och med mars är 250 miljoner kronor sämre än budget, vilket är marginellt bättre än föregående år då sjukhusens samlade resultat för hela året blev ett underskott på 728 miljoner kronor. Detta innebär ett fortsatt uppdrag för akutsjukhusen att revidera och fastställa sina åtgärdsplaner, samt vid behov sätta nya måltal för antalet nettoårsarbetare. Fokus behöver flyttas från förhoppning om ökade intäkter till kontroll över kostnader.

Regional utveckling, kultur och kollektivtrafik

Under början av 2019 har arbetet med den kommande regionala utvecklingsstrategin 2021–2030 startat. Strategin ska tas fram tillsammans med aktörer i Västra Götaland och fokus ligger därför på samtal med kommuner, myndigheter, högskolor/universitet, näringslivet och ideella sektorn för att identifiera gemensamma utmaningar och önskad utveckling. Under första kvartalet har det hållits delregionala dialoger med kommunchefer för att börja samla in de områden vi särskilt behöver arbeta med tillsammans fram till 2030.

Även inom kulturområdet pågår arbetet för att ta fram en ny kulturstrategi. Under våren har kulturliv och andra intresserade fått möjlighet att ge synpunkter och inspel i arbetet. För kollektivtrafiken kan konstateras att resandet ökade med 5 procent under föregående år till totalt 339 miljoner resor. Sedan 2006 ser vi en total ökning med 61 procent och utvecklingen ligger i fas för att nå fördubblingsmålet 2025 på 380 miljoner resor.

Hälso- och sjukvård

Under 2019 kommer akutsjukhusen behöva ha fokus på att få ekonomi och verksamhet i balans. De tre långsiktiga strategierna; omställning av hälso- och sjukvård, framtidens vårdinformationsmiljö (FVM) och arbetsgivarvarumärket är viktiga verktyg för detta. Sedan början av 2019 har förvaltningarna arbetat med att ta fram förvaltningsvisa genomförandeplaner avseende omställningen. De ska redovisas för koncernledning hälso- och sjukvård i maj och vara koordinerade i tid och resursinsats med FVM och arbetsgivarvarumärket.

När det gäller digitala vårdformer och tjänster så har sex infrastrukturella plattformar prioriterats som generell grund för hälso- och sjukvården för att kunna införa digitala invånartjänster. Dessa är digitala vårdmöten, monitorering i hemmen, stöd- och behandling via nätet, 1177 Vårdguidens e-tjänster, webbtidbokning och Vårdexpressen - en tjänst för egenbedömning.

Trots ett ansträngt läge för regionens sjukhus avseende såväl ekonomi som kompetensförsörjning syns en ökad produktion jämfört med samma period föregående år när det gäller förstabesök och behandling (så kallade PK-volymer). För planerad specialistvård har

tillgänglighetsmålen dock inte nåtts även om trenden varit positiv det senaste året. Inte heller inom psykiatrisk vård nås uppsatta mål.

Medarbetare

VGR fortsätter sitt arbete mot målet att bli Sveriges bästa offentliga arbetsgivare till 2027. Under första kvartalet 2019 har arbetet med att stärka organisationskulturen inletts genom ett samarbete mellan ansvariga för VGR:s varumärke och arbetsgivarvarumärket. En pilotutbildning i ämnet employer branding har genomförts för ett 15-tal deltagare i syfte att få högre kunskap om hur VGR kan dra nytta av det gemensamma varumärket och arbetsgivarvarumärket.

För att öka synligheten och skapa kännedom om VGR som arbetsgivare har sjukhusen och Närhälsan gemensamt med stöd av programkontoret genomfört en rekryteringssturné vid tolv högskolor under januari till mars. VGR deltog även i Framtidsmässan på Chalmers, den största arenan för studenter som är intresserade av att arbeta i offentlig sektor. Utöver sjukhusen deltog även övriga förvaltningar som Regionservice, Västfastigheter, Koncernkontoret inklusive VGR IT samt Naturbruksskolorna för att visa bredden av yrken.

I mars var antal anställda i Västra Götalandsregionens förvaltningar 54 167, vilket är 76 fler än motsvarande tidpunkt 2018. Ökningen har huvudsakligen skett genom att medarbetare tillsvidareanställts samtidigt som antalet tillfälliga anställningar minskat. Andelen heltidsanställda fortsätter att öka och var bland tillsvidareanställda 88 procent, varav kvinnor 87 procent och män 94 procent. Andelen män var i mars 21 procent. Även om det totalt är en liten volymökning råder det obalans inom vissa yrkesgrupper inom hälso- och sjukvård.

2 VÄSTRA GÖTALANDSREGIONENS VERKSAMHETSOMRÅDEN

Västra Götalandsregionens (VGR:s) verksamhet drivs inom de huvudsakliga områdena regional utveckling, kultur, kollektivtrafik samt hälso- och sjukvård. För att dessa verksamheter ska fungera så bra och effektivt som möjligt bidrar flera gemensamma stödfunktioner. Arbetet inom dessa områden beskrivs nedan.

2.1 Regional utveckling

Arbetet inom regional utveckling berör många av VGR:s verksamheter och utgår ifrån den regionala utvecklingsstrategin Västra Götaland 2020 – strategi för tillväxt och utveckling (VG2020).

Under början av 2019 har arbetet med den kommande regionala utvecklingsstrategin 2021–2030 startat upp. Strategin ska tas fram tillsammans med aktörer i Västra Götaland och fokus ligger därför på samtal med kommuner, myndigheter, högskolor och universitet, näringslivet och ideella sektorn för att identifiera gemensamma utmaningar och önskad utveckling. En kunskapskonferens om Västra Götalands utveckling arrangerades i januari med syfte att skapa en gemensam bild av hur nuläget ser ut. Utgångspunkt för konferensen var regionrapporten *Vår bästa tid är nu?*. Fokus för första kvartalet har varit att genomföra delregionala dialoger med kommunchefer för att börja samla in de områden vi särskilt behöver arbeta med tillsammans fram till 2030.

2.1.1 En ledande kunskapsregion

Den 6 februari invigdes AI Innovation of Sweden (AIoS) på Lindholmen i Göteborg. Centret ska vara en nationell resurs som syftar till att främja användningen av artificiell intelligens i svenskt näringsliv och samhälle. VGR:s engagemang består dels av medfinansiering och dels av att VGR-personal finns på plats i centrat för att medverka till att hälso- och sjukvårdens behov blir en viktig del av kärnverksamheten. Ett resultat är att ett delprojekt inom forskningsstudien SCAPIS, som startade på Sahlgrenska Universitetssjukhuset (SU) blir ett av de första som genomförs på AIoS. SCAPIS är ett forskningsprojekt inom hjärta, kärl och lunga där röntgenbilder och information om till exempel ålder, blodtryck, och rökvanor samlats in från 20 000 individer. Projektet ger möjligheter för nya forskningsgenombrott att hitta markörer som visar vem som riskerar drabbas av hjärt- eller lungsjukdom.

VGR startade 2014 en exportsatsning för att möta företagens behov av sammanhängande kompetensutvecklingsinsatser när det kommer till internationalisering. Det utvecklades samtidigt som regeringen 2016 beslutade att utse Västra Götaland till en av de regioner som skulle inrätta ett regionalt exportcentrum. Med utgångspunkt i det arbetet kan två händelser från föregående kvartal lyftas:

- VGR arrangerade tillsammans med bland annat Västsvenska handelskammaren internationella handelsdagen i februari, en konferens med syfte att ge företagen den senaste informationen om handelstrender och aktuella exportstrategier.
- Sverige var i år partnerland vid Hannovermässan, världens största industrimässa, med fokus på innovation, hållbarhet, digitalisering och globalisering. VGR deltog tillsammans med västsvenska företag och delregioner. Syftet var att visa upp hur

samverkan mellan offentlig sektor, lärosäten och näringslivet i Västsverige skapar företag i framkant inom en rad områden.

Sammantaget bidrar dessa insatser till att västsvenska företags förutsättningar stärks och ges möjligheter att växa. Marknadsföringen av Västsverige är också avgörande för att få hit större internationella etableringar och ytterligare arbetstillfällen.

2.1.2 *En region för alla*

VGR har ett antal gemensamma satsningar tillsammans med kommunerna i regionen:

Kopplat till kraftsamling för fullföljda studier beslutade regionstyrelsen att en elevhälsodatabas ska skapas. Den kommer att kunna sammanställa underlag från de hälsosamtal som elevhälsan genomför i årskurs fyra, åtta samt första året i gymnasiet, data som vi tidigare inte haft tillgång till samlat. Datan ska ligga till grund för beslut och prioriteringar som rör barns hälsa både i våra egna verksamheter och för kommunerna.

I februari arrangerade VGR den årliga konferensen på temat Fullföljda studier. VGR anordnar konferenser för att samla aktörer och skapa eller bibehålla gemensamt engagemang men också för att sprida goda exempel mellan olika aktörer. Omkring 500 representanter från kommuner, myndigheter, akademi och civilsamhället deltog.

Arbetet med digitalisering och bredband är också ett gemensamt arbete med kommunerna och i januari genomfördes den nationellt årligen återkommande bredbandskonferensen Uppkopplad i Vara Konserthus. Utbyggnaden av bredband är fortsatt högt i Västra Götaland men det behövs ett fortsatt engagemang bland alla aktörer för att nå regeringens anslutningsmål och det bidrar konferensen till.

Under första kvartalet har också vårterminerna startat för VGR:s naturbruksgymnasier och folkhögskolor. Verksamheter som på olika sätt ger barn och unga olika vägar till fullföljda studier. De preliminära antagningsciffrorna till gymnasieskolorna har kommit inför hösten och visar på en generell ökning med totalt 506 sökanden varav 165 förstahandssökande.

2.1.3 *En region där vi tar globalt ansvar*

Inom ramen för den gemensamma satsningen Klimat 2030 arbetar 157 aktörer (företag, kommuner, organisationer, föreningar och utbildnings- och forskningsinstitutioner) med omställningen för en klimatsmart region. Arbetet pågår inom fyra fokusområden där VGR bland annat finansierar samordningsprojekt inom varje fokusområde. En uppföljning av arbetet görs kontinuerligt och den senaste rapporten har sammanställts under första kvartalet. Den ska hanteras politiskt under våren, men i en enkät till delaktiga aktörer ansåg hälften av de svarande att de tyckte att det regionala klimatarbetet bidrar till deras egen klimatomställning.

Inom fokusområdet hållbara transporter kan några resultat från det föregående kvartalet lyftas:

- Under tidig vår invigdes Sveriges första tankstation för flytande biogas i Götene som framför allt försörjs av livsmedelsavfall i Lidköping.
- VGR har genom en strategisk upphandling bidragit till att driva på teknikutvecklingen av gasdrivna lastbilar och vi har nu två så kallade gröna lastbilar i VGR:s fordonsflotta. De ska användas för att transportera förbrukningsartiklar, textil och andra produkter till sjukhusen i göteborgsområdet från centrallagret i Sisjön.

- Kopplat till laddningsinfrastruktur har steg tagits, ytterligare laddstolpar har tillkommit kring VGR:s sjukhus under tidig vår. Sedan förra året är laddstolparna tillgängliga för allmänheten och nu finns det totalt 92 publika laddpunkter, vilket är 10 procent av de laddningsmöjligheter som finns i Västra Götaland.

VGR:s kollektivtrafik är en drivande aktör i övergången till ett långsiktigt hållbart transportsystem. Det sker genom successivt ökade krav i trafikupphandlingar med utfasning av fossila drivmedel, men också med fokus på minskad energianvändningen och låga nivåer av buller.

Andelen personkilometer med förnybara drivmedel (exklusive fartygstrafik) ökade en procentenhet under 2018 och ligger nu på 97 procent.

Till stöd för klimatarbetet finns ett så kallat klimatråd med bland annat Länsstyrelsen, Astra Zeneca, Chalmers, Naturskyddsföreningen med flera i Västsverige, där VGR representeras av regionstyrelsens ordförande. Klimatråd Västra Götaland har länge uppvaktat nationella aktörer för att föra fram behovet av ett nationellt klimatmål kring svenskarnas konsumtion. Nu har Naturvårdsverket lämnat sin rapport till regeringen och föreslår nya indikatorer för att följa konsumtionens klimatpåverkan inom områden där det finns potential att minska utsläppen.

2.1.4 *En region som syns och engagerar*

VGR beslutade 2018 om påverkansfrågor som vi ensamt eller gemensamt med andra ska driva under 2018–2021. Dessa handlar bland annat om att få till statliga investeringar i västsvensk infrastruktur, ett ökat regionalt självstyre med bland annat ökat ansvar för arbetsmarknadsfrågor och kompetensförsörjning samt att EU:s politik för sammanhållning, forskning och innovation är fortsatt relevant för Västsverige. Inom ramen för det har ett antal steg tagits under tidig vår:

Ett arbete har inletts för att få med VGR:s infrastrukturprioriteringar i revideringen av nationell infrastrukturplan 2022, bland annat utbyggnad av järnväg Göteborg–Landvetter–Borås och järnväg (Hamburg-) Göteborg–Oslo. Under våren har ett antal aktiviteter genomförts:

- Ett möte med de västsvenska riksdagsledamöterna för att informera om vilka behov VGR ser när det gäller utbyggnad av infrastrukturen.
- VGR arrangerade ett regionalt toppmöte i Hamburg för att stärka samarbetet mellan Hamburg och VGR med fokus på att länka samman Oslo, Göteborg, Malmö, Köpenhamn och Hamburg.
- Ett delmål har nåtts under första kvartalet där Göteborg-Oslo pekats ut som prioriterad sträcka i den fond EU har för infrastrukturinvesteringar, vilket innebär att det finns större möjlighet till EU-finansiering för att bygga ut sträckan.
- Ett skriftligt inspel har gjorts till Arbetsmarknadsdepartementets utredning¹ om hur arbetsmarknadens matchning och effektivitet kan stärkas genom att regionerna ges ett stärkt och tydligare mandat för det regionala kompetensförsörjningsarbetet.

¹ SOU 2019:3 Effektivt, tydligt och träffsäkert – det statliga åtagandet för framtidens arbetsmarknad, Slutbetänkande av arbetsmarknadsutredningen, Cecilia Fahlberg Pihlgren

- VGR har under kvartalet arbetat genom sitt ordförandeskap i Assembly of European Regions (AER) genomfört strategiska möten för att påverka EU:s utveckling i en för VGR relevant riktning. Två träffar kan särskilt nämnas:
 - Corina Cretu, EU-kommissionär ansvarig för EU:s regionalpolitik och sammanhållningspolitik för att informera om VGR:s och de europeiska regionernas ståndpunkt kring sammanhållningspolitiken inför beslut EU:s nya långtidsbudget.
 - Vytenis Andriukaitis, EU-kommissionär ansvarig för hälsa- och livsmedelssäkerhet för att lyfta VGR:s arbete med klimatsmart och hälsosam mat samt innovationer inom livsmedel och gröna näringar. Att vi som region lyfter områden där vi ligger i framkant gör att vi inkluderas i samtal och diskussioner där VGR har möjlighet att påverka EU:s lagstiftning och utveckling i klimatfrågor.

VGR har under första kvartalet bemannat VGR:s kontor i Stockholm för att utveckla dialogen med den nationella nivån och bidra till att VGR:s och Västra Götalands prioriteringar får ökat genomslag i det nationella beslutsfattandet.

2.2 Kultur

VGR:s kulturarbete utgår ifrån den regionala kulturstrategin *En mötesplats i världen*. Arbete pågår för att ta fram en ny kulturstrategi och under februari genomfördes, inom ramen för det, två så kallade open hearings för kulturliv och andra intresserade – ett i Göteborg och ett i Herrljunga. Där gavs möjlighet lämna synpunkter på det första utkastet av strategin. Mötena samlade totalt 200 deltagare som bidrog till formandet av kommande prioriteringar.

2.2.1 Vidgat deltagande

Barn och unga är en ständigt prioriterad målgrupp och igenom Regionteater Väst har VGR Sveriges största turnerande teaterinstitution som möter just den målgruppen. Utöver de scener de har i Uddevalla och Borås turnerar teatern till alla kommuner i Västra Götaland och besöker skolklasser. I vår har de bland annat varit ute med föreställningen *Dilemma* som är som ett live-dataspel mitt i klassrummet. Eleverna är med och styr vilken utveckling historien kommer att ta, för att ge utrymme för interaktivitet.

Även kulturen på VGR:s institutioner fortsätter locka besökare, då uppföljningarna även där inte hinner med årsredovisningen kommer här två axplock: 2018 visade GöteborgsOperan publikrekord med över 300 000 besökare och en beläggning på Stora scenen på 91 procent. Även operans föreställningar i Skövde eller ute i bygdegårdar drar fulla hus.

2.2.2 Utvecklade kapaciteter

VGR har liksom förra året stått värd för Filmpolitiskt toppmöte med hela landets politiker och filmbransch. På agendan var bland annat diskussionen om produktionsrabatter för att bibehålla filmproduktion i Sverige. Ett påverkansarbete som inte gett resultat i kulturministerns vårbudget. Däremot har VGR fattat ett eget beslut om produktionsrabatter som förhoppningsvis bidrar till att Västsverige fortsätter locka hit fler internationella inspelningsprojekt i världsklass, men också att på sikt bygga ut och stärka den regionala infrastrukturen för film och få till stånd en nyetablering av produktionservicebolag.

GöteborgsOperan startar ett unikt forskningsprojekt med fackförbundet Sveriges yrkesmusikerförbund tillsammans med Malmö Opera och Kungliga Operan samt forskare vid Lunds universitet. Forskningen berör vilka faktorer som belastar professionella operasångares röster negativt och hur slitage kan förebyggas för att rösterna ska hålla.

2.2.3 Nyttjande av tekniken

En kulturinstitution är inte sitt hus: Göteborgs Symfoniker har besökt ett äldreboende genom att hela orkestern var med på skärm medan en harpist spelade live på boendet. Detta är en del av projektet och forskningsstudien Digitala kulturmöten, ett samarbete mellan Göteborgs Symfoniker, Musik i Syd, Göteborgs universitet och Betaniastiftelsen, med stöd av Familjen Kamprads Stiftelse. Dels handlar arbetet om att nå ut musiken med hjälp av tekniken och dels att se vilka hälsoeffekter denna form av musik kan ha.

2.2.4 Ökad internationalisering

Film i Väst tog hem elva guldbaggar på Guldbaggegalan för sina samproduktioner, varav sex gick till Ali Abassis Gräns. Bolagets samproduktion *The Dead Don't Die* av Jim Jarmusch valdes ut att inviga filmfestivalen i Cannes i maj.

Göteborgssymfonikerna har under våren genomfört en internationell turné med 13 konserter under tre veckor, där de bland annat bjöd på konsert i Hamburg i samband med den konferens VGR bjöd in till för att tala om bland annat tågförbindelser och samverkan regioner emellan.

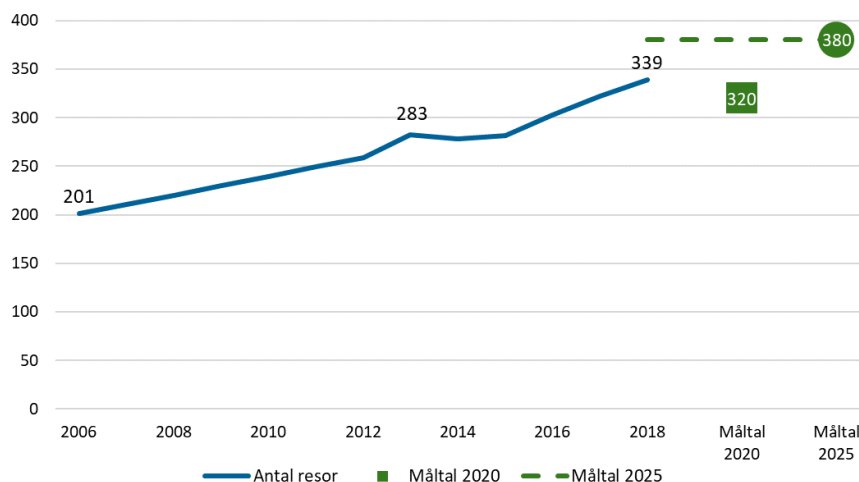
2.3 Kollektivtrafik

Avsnittet är disponerat utifrån de fem målen i Regionalt trafikförsörjningsprogram Västra Götaland. Varje år görs en uppföljning av Trafikförsörjningsprogrammet. Uppföljningen av 2018 blev klar i mars. Texterna nedan beskriver en mer övergripande utveckling under föregående år än just den utveckling vi kan se för första kvartalet 2019.

2.3.1 Andelen hållbara resor ökar i hela Västra Götaland

Under 2018 ökade resandet med kollektivtrafiken med 5 procent till totalt 339 miljoner resor. Sedan 2006 syns en total ökning med 61 procent och utvecklingen ligger i fas för att nå fördubblingsmålet 2025 på 380 miljoner resor.

Figur 1 Resandeutvecklingen med Västtrafik mellan år 2006-2018 samt måltal 2020 och mål 2025 (miljoner resor/år)

Parallellt med utvecklingen av kollektivtrafiksystemet pågår satsningar inom ramen för samverkansprojektet Hållbart resande väst som leds av VGR tillsammans med Region Halland. Därigenom drivs projekt som alla syftar till att främja ett hållbart resande med gång och cykel, gärna i kombination med den övriga kollektivtrafiken. Exempelvis På egna ben som är en utmaning för elever i årskurs 4–6 som handlar om att ta sig till skolan genom att cykla, gå eller åka kollektivt och slopa de ofta korta bilresorna. Anmälan för höstens omgång stängde i mars och elva kommuner har visat intresse att delta.

2.3.2 Ökad tillgänglighet för invånarna i hela Västra Götaland

Tillgänglighet för invånarna handlar om hur kollektivtrafiken bidrar till att orter och landsbygd knyts samman och om hur invånare kan nå målpunkter. Kollektivtrafikens utbud anpassas generellt utifrån platsspecifika förutsättningar, samhällsnytta och resurseffektivitet. Ett sätt att mäta tillgänglighet är andelen invånare med mindre än 60 minuter till ett pendlingsnav med kollektivtrafik. 2018 var andelen invånare med mindre än 60 minuter 85,5 procent, vilket är en liten ökning från 2014 då andelen var 84,9 procent. Andel invånare med grundläggande serviceutbud är 100 procent nu när närtrafiken är utbyggd i samtliga kommuner. Resandet med närtrafiken har ökat med 80 procent sedan 2013.

2.3.3 Attraktiv kollektivtrafik

Attraktiviteten är en samlad upplevelse som handlar om resenärernas preferenser och behov före, under och efter resan. Målet nås genom att förbättra punktlighet, trygghet, enkelhet, bekvämlighet, kvalitet och bemötande men också genom att utveckla tjänster kopplat till resan.

Utvecklandet av appen ToGo har troligtvis bidragit till att målet om att 60 procent av resenärerna ska uppleva att det är enkelt att resa på Västtrafik nåtts. 2018 års värde ligger på 61 procent.

Vid ombordmätningarna upplever 94 procent av resenärerna att de är nöjda med den senaste resan. Denna upplevelse skiljer sig från upplevd nöjdhet med Västtrafik, där omkring 57 procent är nöjda. Den generella nöjdheten är mer komplex och svårare att förbättra med enskilda åtgärder än nöjdheten med den senaste resan, som handlar mer om kvaliteten på tjänsten.

Arbetet med punktlighet är ständigt pågående och det kräver ett samarbete mellan ansvariga för infrastrukturen, operatörerna och Västtrafik. Punktligheten har under 2018 generellt försämrats något, framförallt i spårvagnstrafiken. Den har särskilt påverkats av ombyggnationer som görs i Göteborgsområdet samtidigt som det har skett en ökning av resandet i spårvagnstrafiken.

2.3.4 Alla resenärsgupper beaktas

Målet är att kollektivtrafiken utformas så att den inte upplevs diskriminerande utan stöder en inkluderande samhällsutveckling.

Invånarna upplever en ökad trygghet med att resa i kollektivtrafiken. Vanligtvis känner sig män mer trygga än kvinnor, men 2018 års mätningar visar att kvinnorna var något tryggare än männen.

Andelen fordon som är anpassade för personer med funktionsnedsättning har legat konstant på 97 procent sedan 2014 men i och med inköp av nya spårvagnar kommer dessa siffror förändras.

Under 2018 genomförde Västtrafik en rad åtgärder utifrån sitt ansvar för hållplatserna. Av de 800 prioriterade hållplatserna är 49 procent helt anpassade för personer med funktionsnedsättning. För de flesta platserna är bland annat belysning, sittplats och väderskydd löst. Åtgärder i markytan är ett kommunalt ansvar. Slutligen har yttre utrop vid hållplatserna utvidgats från att omfatta enbart stadstrafiken i Göteborg till att omfatta hela Västra Götaland på sikt.

Ytterligare åtgärder som genomförts är att inrätta barnrättsombud hos Västtrafik som ska öka fokus på barns förutsättningar i kollektivtrafiken.

2.3.5 Minskad miljöpåverkan från kollektivtrafiken

Kollektivtrafiken är en drivande aktör i övergången till ett långsiktigt hållbart transportsystem. Det sker genom successivt ökade krav i trafikupphandlingar med utfasning av fossila drivmedel men också med fokus på minskad energianvändningen och låga nivåer av buller.

Efter flera år med minskade koldioxidutsläpp fortsätter alltså inte utsläppen att minska under 2018. Det beror främst på förändrade villkor som påverkar prisutvecklingen för olika typer av biodisel.

2.4 Hälsa- och sjukvård

Avsnittet är disponerat utifrån de mest prioriterade frågorna inom hälso- och sjukvårdsområdet i VGR. De tre långsiktiga strategierna beskriver frågorna utifrån ett längre perspektiv, de högprioriterade områdena utifrån ett medellångt perspektiv och de fem särskilda områdena utifrån det korta perspektivet.

2.4.1 De långsiktiga strategierna för hälso- och sjukvård

Arbetet för hur hälso- och sjukvården i VGR ska utvecklas för att klara utmaningarna i framtiden drivs inom tre strategier. Två av dessa redovisas här, den tredje strategin, arbetsgivarvarumärket, redovisas under kapitlet Medarbetare nedan.

2.4.1.1 Strategi för omställning av hälso- och sjukvård i VGR

Arbetet med omställningen kan delas in i tre olika faser

- Genomförande av hälso- och sjukvårdsstyrelsens (HSS) handlingsplan för omställningen. Det handlar bland annat om att utifrån idéer utveckla koncept och i pilotprojekt pröva nya sätt att arbeta och möta invånarnas behov av hälso- och sjukvård.
- Säkerställande av att villkor, förutsättningar och behov av stöd för breddinföranden finns på plats. Det handlar om teknik och infrastruktur, patientsäkerhet, juridik, ekonomi (till exempel ersättningsmodeller och betalningsmodeller för nya tjänster), registrering och uppföljning, effekthemtagning, anpassning av/uppmärksammande i krav- och kvalitetsböcker, vårdöverenskommelser, tilläggsöverenskommelser m.m.
- Införande av nya sätt att arbeta i de dagliga verksamheterna inom förvaltningar och hos privata vårdgivare.

Utveckla och stärka den nära vården

För nära vård har det hittills under 2019 varit ett särskilt fokus på att ta fram förslag kring krav och kvalitetsboken för vårdval vårdcentral och rehab, uppdraget om uppgifts- och resursöverföring till den nära vården samt kring samordningsfunktion för patienter med behov av flera aktörer och där individens behov bedöms som komplexa. En slutrapport har också tagits fram för projektet mobil närvård. Resultaten är uppmuntrande och visar att mobil närvård leder till bättre kvalitet för patienterna och nöjdare personal. Dessutom visar preliminära bedömningar att kostnaderna för mobil närvård för berörda patientgrupper är endast 7-10 procent av tidigare kostnader för att omhänderta samma målgrupper med ordinära arbetssätt.

Koncentrera vård för bättre kvalitet och ökad tillgänglighet

Inom omställningsområdet koncentration har arbetet fokuserat på etablering av de två nya närankuterna i Lidköping och Skene (öppnar under april månad), samt genomförande av fattade beslut om koncentration av viss sällansjukvård och utveckling och koncentration av traumasjukvården.

Inom koncentration av sällanvård har 11 koncentrationer genomförts och när det gäller traumasjukvården har beslut fattats om regiongemensamma kriterier och ett genomförande av koncentrationen har skett enligt plan.

Öka användandet av digitala vårdtjänster

Inom arbetet med Omställningen så har det när det gäller digitala vårdformer och tjänster så har sex infrastrukturella plattformar prioriterats som generell grund för hälso- och sjukvården för att kunna införa digitala invånartjänster. Dessa är digitala vårdmöten, monitorering i hemmen, stöd- och behandling via nätet, 1177 Vårdguidens e-tjänster, webbtidbokning och Vårdexpressen - en tjänst för egenbedömning.

Arbetet pågår kring införandet av digitala vårdmöten med videomötestjänst. Tjänsten möjliggör säker uppkoppling och identifiering. Införande är påbörjat i några förvaltningar som deltagit i anpassning av tjänsten och under 2019 kommer införande att ske i övriga förvaltningar. Vidare pågår förberedelser för ett regionalt koncept för monitorering av patienter i hemmen.

Fokusera på kvalitetsdriven verksamhetsutveckling

För kvalitetsdriven verksamhetsutveckling har ett stort fokus under början av 2019 varit att ta fram en utbildningsplan för kvalitet som utgår från beslutad strategi. Planen är flerårig och inkluderar såväl medarbetare som chefer och personer med spetskompetens. Utbildningsinsatserna är nivåanpassade mot roll i organisationen och blir genom det ändamålsenliga och effektiva. Årliga genomförandeplaner tas fram i samråd med förvaltningscheferna och förankras/fastställs i koncernledning hälso- och sjukvård inför nästkommande år.

För att göra breddinföranden av nya lösningar och sätt att arbeta möjligt behöver koncernkontoret anpassa villkor och förutsättningar samt utföra en stödjande resurs i många olika avseenden. Arbetet med detta har intensifierats under 2019.

Ett arbete har genom den nya kunskapsorganisationen startats upp i de regionala processteamerna för hjärtsvikt och lunginflammation i syfte att identifiera viktiga och påverkbara samband mellan medicinsk kvalitet, patientupplevd kvalitet och kostnader

(KPP - Kostnad Per Patient). Målet är att därigenom minska kostnader med bibehållen eller förbättrad kvalitet. Under maj månad påbörjar även teamet för höftfrakturer detta arbete.

Uppföljning kommer att ske på controllingmöten med förvaltningarna.

2.4.1.2 Framtidens vårdinformationsmiljö

Framtidens vårdinformationsmiljö (FVM) är VGR:s viktigaste digitaliseringssatsning med syfte att ersätta stora delar av vårdens IT-system med en ny modern och gemensam vårdinformationsmiljö. Under 2017–2018 genomfördes en upphandling av ett nytt kärnsystem och i november 2018 skrevs kontrakt med leverantören Cerner. Programmets implementering är startad och följer plan.

- Arbetet med standardisering av processer, arbetssätt och kliniskt innehåll i relation till den nya vårdinformationsmiljön kommer att starta i september, helt enligt ursprunglig plan
- Arbetet med design och konfiguration av kärnsystemet förbereds som en del av etableringen och kommer att starta i september, helt enligt ursprunglig plan.
- Arbetet i teknikprojekten är startat och följer uppgjorda planer.

En juridisk analys har påbörjats för att identifiera vilka lagar, och delar av lagar, som behöver justeras för att patientinformation ska kunna delas mellan vårdgivare och myndigheter. Det är en förutsättning för att kunskapen om en patient ska kunna följa individen istället för att begränsas av organisatoriska gränser.

VGR har även träffat de västsvenska riksdagsledamöterna för att informera dem om behovet av lagändringar för att möjliggöra full tillämpning av FVM samt omställningen av vården. Parallellt har även ett samarbete med Region Skåne etablerats för att med gemensamma krafter och budskap driva frågan mot regering och riksdag.

2.4.2 De högprioriterade områdena

Regionstyrelsen har pekat ut tre högprioriterade områden för sjukhusen vilka bedöms som särskilt viktiga att följa för att vända en negativ trend och att sjukhusen ska nå sina mål inom dessa områden.

2.4.2.1 Tillgänglighet

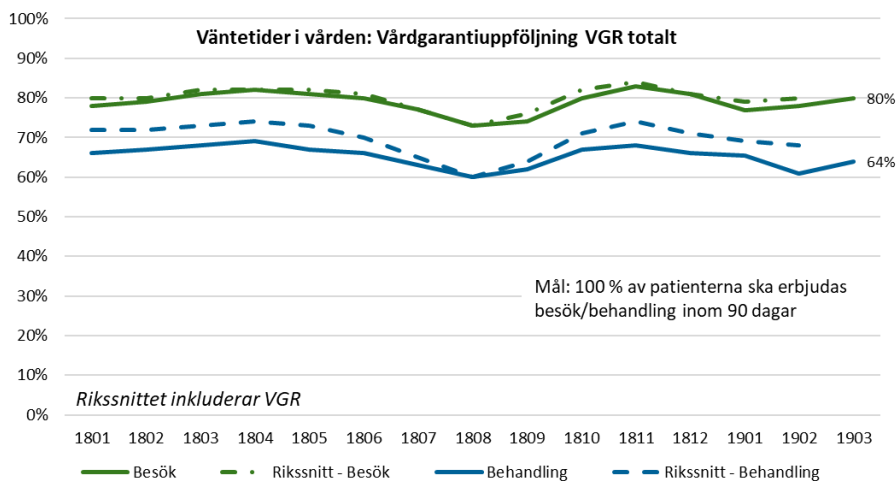
Trots ett ansträngt läge för VGR:s sjukhus avseende såväl ekonomi som kompetensförsörjning syns en ökad produktion jämfört med samma period föregående år när det gäller förstabesök och behandling (så kallade PK-volymer). Sjukhusen har under perioden januari-mars 2019 producerat vård över vårdöverenskommelsernas beställda basvolymer inom PK, för både besök och behandling. Dock genomförs inte samtliga tilläggsvolymer. Åtgärder för att få ekonomi i balans samt att minska beroendet av inhyrd personal riskerar dock att påverka möjligheten att utföra vårdöverenskommelsens åtagande.

För planerad specialistvård har tillgänglighetsmålen inte nåtts även om trenden varit positiv det senaste året. I mars 2019 var andelen som väntat högst 90 dagar 80 procent avseende förstabesök och 64 procent för behandling. Antalet väntande över 90 dagar till förstabesök har minskat jämfört med i februari (från 11 000 till 10 000). Jämfört med mars 2018 är antalet oförändrat. För behandling finns kvalitetssäkrade data för Sahlgrenska Universitetssjukhuset (SU) för första gången sedan mars 2018. Antal väntande över 90 dagar till behandling i VGR var i mars 2019 9 000 jämfört med 9 800 i februari. Under perioden januari till mars 2019 har sjukhusen en högre produktion än 2018, både för besök

och behandling. Produktionen når inte beställda volymer, men på totalen når den över basvolymen.

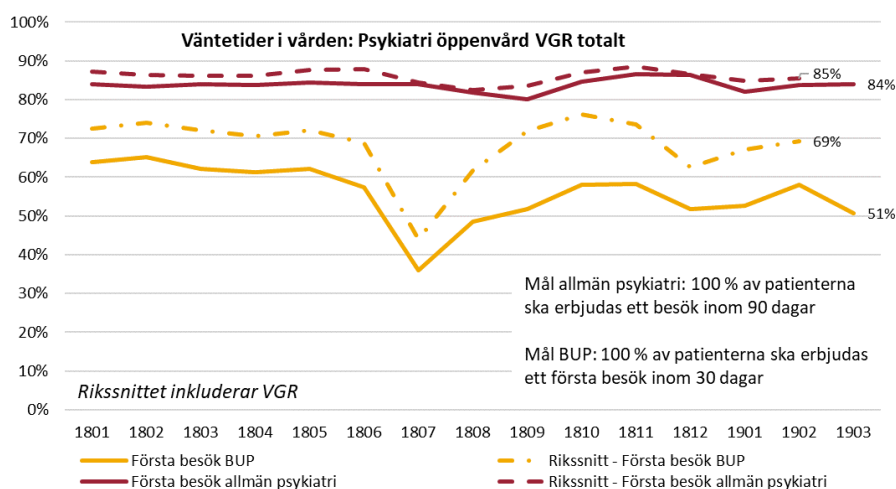
Sedan 2017 har en regional process för produktionsstyrning byggts upp där samtliga sjukhus deltar aktivt. Stort fokus läggs på att sjukhusens egen kapacitet nyttjas effektivt och att fördelning av volymer hos externa vårdgivare styrs efter behov. Extern kapacitet finns nu inom de flesta vårdgarantiområden och dessutom nyttjas andra landstings avtal för köp av vård.

Figur 2 Väntetider i vården för besök respektive behandling

När det gäller tillgängligheten inom psykiatrisk vård nås inte VGR:s uppsatta mål. I mars 2019 var andelen som väntat högst 30 dagar på förstabetesök till barn- och ungdomspsykiatrin (BUP) 51 procent och inom allmän psykiatri 84 procent som väntat högst 90 dagar. Det pågår ett arbete inte minst inom BUP med att förstärka första linjens vård med tilläggsupdrag till vårdcentraler för omhändertagande av barn och unga med psykisk ohälsa samt att skapa större och robustare BUP-mottagningar.

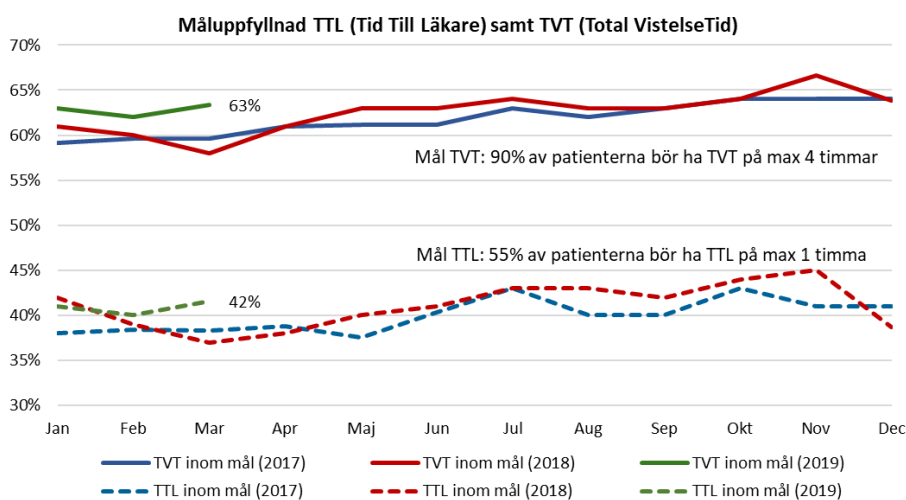
Figur 3 Väntetider i vården för psykiatrisk öppenvård

2.4.2.2 Akutmottagning och akuta flöden

Antalet besök till VGR:s akutmottagningar är relativt stabil över tid. Under de första månaderna av 2019 har tillgängligheten hos akutmottagningarna överlag varit oförändrad och tyvärr kan inte någon varaktig förbättring ses. Det pågår mycket arbete för att nå målen om en förbättrad akutsjukvård men det går inte att se några tydliga förbättringar av tillgängligheten. Införandet av akuttläkare i VGR pågår dock på alla förvaltningar och en regional studierektorfunktion är på plats vilket förväntas visa sig i bättre kvalitet i det akuta omhändertagandet samt göra det enklare att driva utvecklingsarbeten på akutmottagningarna. I februari hölls det årliga seminariet med alla akutmottagningarna och koncernkontoret där till exempel utvecklingsfrågor, erfarenhetsutbyte och införandet av akuttläkare diskuterades.

Figur 4 Väntetider vid VGR:s akutmottagningar

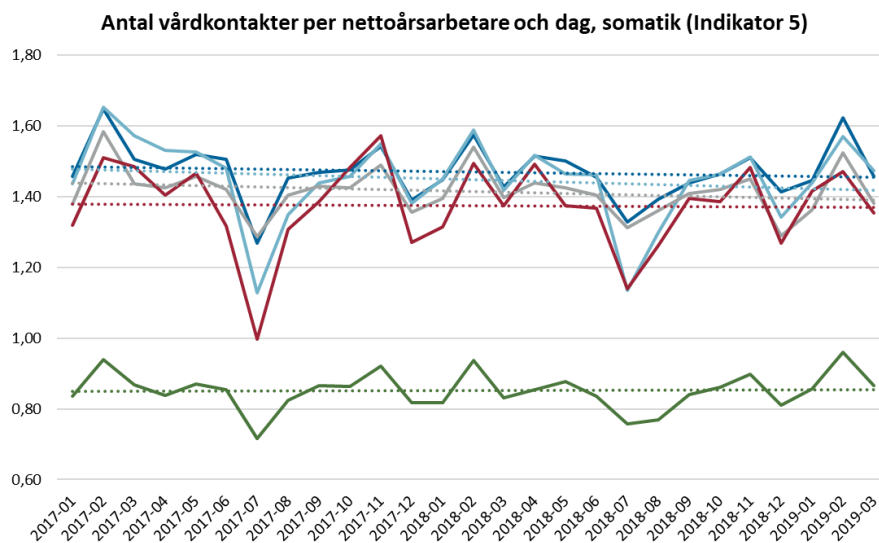
2.4.2.3 Produktivitet

Produktivitetsindikatorer

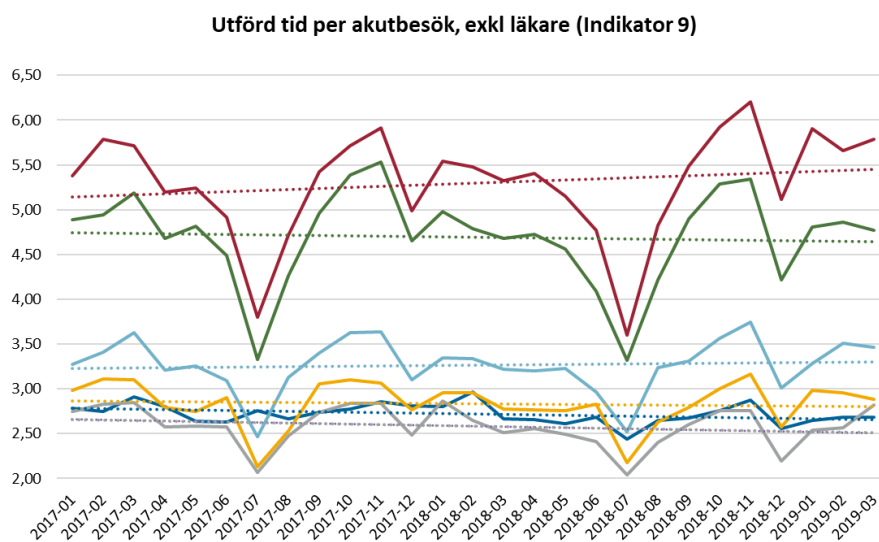
Koncernkontoret kan fortsatt inte se några större förändringar över tid vad gäller produktivitetsindikatorerna. Generellt ligger de flesta av indikatorerna i januari-mars 2019 ungefär på samma nivå som tidigare år. Inom vissa områden ses en ökad produktion men då även antalet arbetade timmar (omvandlas till nettoårsarbetare) ökar blir det ingen effekt på produktiviteten. Noterbart är att samtliga akutsjukhus har samma säsongsvariationsmönster om än att utfallet skiljer sig åt mellan sjukhusen. En förklaring kan vara att den fördelningsnyckel som används för total tid är lika över åren.

Vid controlling i mars nämner flera sjukhus att de tagit fram produktivitetsindikatorer på verksamhetsnivå och att dessa lagts in i verksamhetsplanerna. Flera sjukhus upplever en viss svårighet att bryta ner de övergripande indikatorerna men att arbete pågår att bryta ned dem till mer verksamhetsnära mätetal som speglar produktiviteten och stimulerat till förbättring.

Figur 5 Produktivetsindikator för antal vårdkontakter

Figur 6 Produktivetsindikator för utförd tid per akutbesök

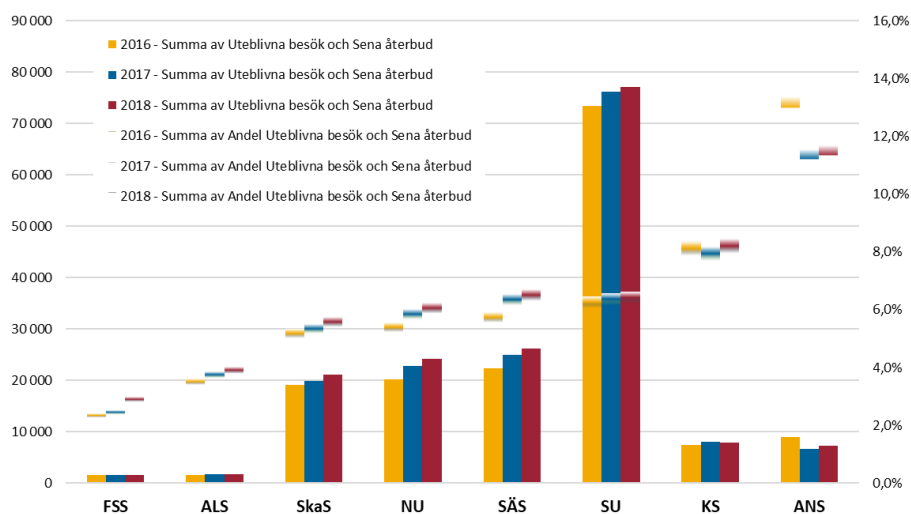

Uteblivna besök

Varje år uteblir ett stort antal personer till planerade besök. Ett arbete med att kartlägga uteblivna besök har gjorts och åtgärder planeras för att minska dessa. Under perioden 2016 till 2018 har andelen uteblivna besök (här inkluderar begreppet uteblivna besök även sena avbokningar) inte minskat i vare sig antal eller procent, se nedan. Andelen uteblivna besök skiljer sig mycket mellan olika medicinska verksamhetsområden (MVO). Andelen är till exempel mycket högre inom psykiatri än ortopedi. Därför kan det vara svårt att jämföra olika förvaltningar på grund av deras skillnader i MVO.

Det finns ännu inga uppdaterade data för 2019 men området kommer fortsatt att följas.

Figur 7 Utveckling för uteblivna besök

Det pågår flera aktiviteter för att minska antalet uteblivna besök:

- Skicka påminnelser
- Låt patienten själv boka besöket
- Gör det enkelt för patienten att om- och avboka
- Ge patienter information och uppmuntran att avboka

2.4.3 De fem särskilda områdena i sjukhusens detaljbudgetar²

Under 2019 kommer akutsjukhusen behöva ha fokus på att få ekonomi och verksamhet i balans. De tre långsiktiga strategierna är viktiga verktyg för detta och inom dessa har regionstyrelsen pekat ut ett antal konkreta områden som på kort sikt ska prioriteras och åtgärdas först.

Kvalitet

I förvaltningarna märks en ökad aktivitet vad gäller kvalitetsarbete inte minst vad gäller uppföljning. Det första kvalitetsutfallet för 2019 kommer att redovisas i mitten av maj. Nu pågår arbete för att presentera kvalitetsutfallet i Verksamhetsanalysen som publiceras innan sommaren. Första kvalitetscontrollingen för året sker i maj-juni.

Patientsäkerhetsarbete

Beläggningssituationen är fortsatt ansträngd på förvaltningarna och målet med en genomsnittlig beläggning på 90 procent nås inte. En beläggning på över 90 procent samt utlokaliseringar ökar risken för vårdskador. Överbeläggningar och utlokaliseringar förekommer på alla förvaltningar men beläggningsgraden är särskilt hög på Kungälvssjukhus, oftast över 100 procent. Uppföljning av patientsäkerhetsarbetet och patientsäkerhetsplanen sker löpande i funktionsgruppen för chefsläkare.

Tillgänglighet

Uppföljning av de specifika posterna per förvaltning kommer att ske i delårsrapport augusti.

² RS 2018-06175 Västra Götalandsregionens detaljbudget 2019

Arbetsgivarvarumärket

Uppföljning kommer ske i delårsrapport augusti.

Omställningen

Sedan början av 2019 har förvaltningarna arbetat med att ta fram förvaltningsvisa genomförandeplaner avseende omställningen. De ska redovisas för koncernledning hälso- och sjukvård den 16-17 maj och vara koordinerade i tid och resursinsats med FVM och arbetsgivarvarumärket. Genomförandeplanerna för FVM är väl beskrivna och kontraktsbundna med extern part varför genomförandeplaneringen för arbetsgivarvarumärket och omställningen ska anpassas till detta.

2.4.4 Produktion och konsumtion av hälso- och sjukvård

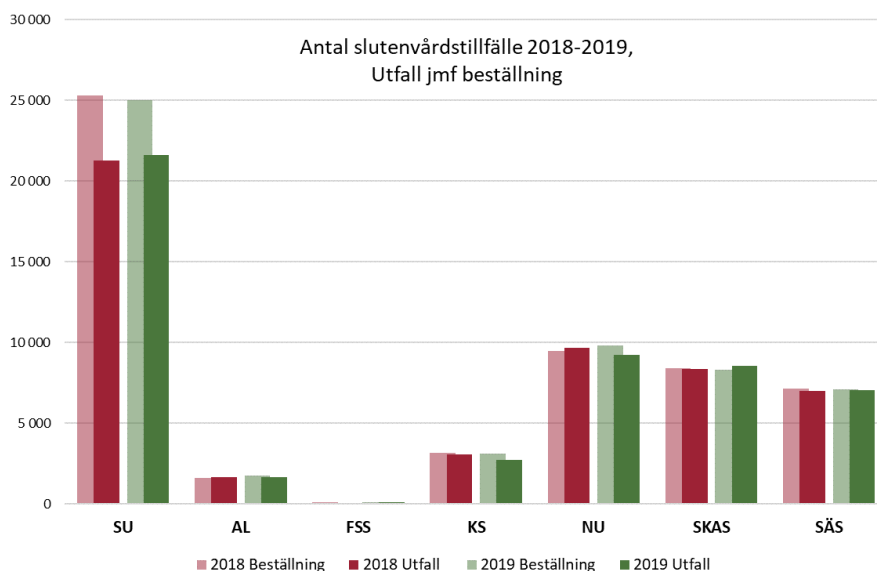
Produktion är den vård som utförs hos en vårdgivare oavsett var patienten är folkbokförd. Konsumtion är den vård som våra invånare söker hos en vårdgivare, oavsett var vårdgivaren bedriver sin verksamhet geografiskt.

2.4.4.1 Produktion

Sammantaget visar den lägre produktionen av slutenvårdstillfällen och den högre produktionen av öppenvårdsbesök att en fortsatt växling sker mellan vårdnivåer.

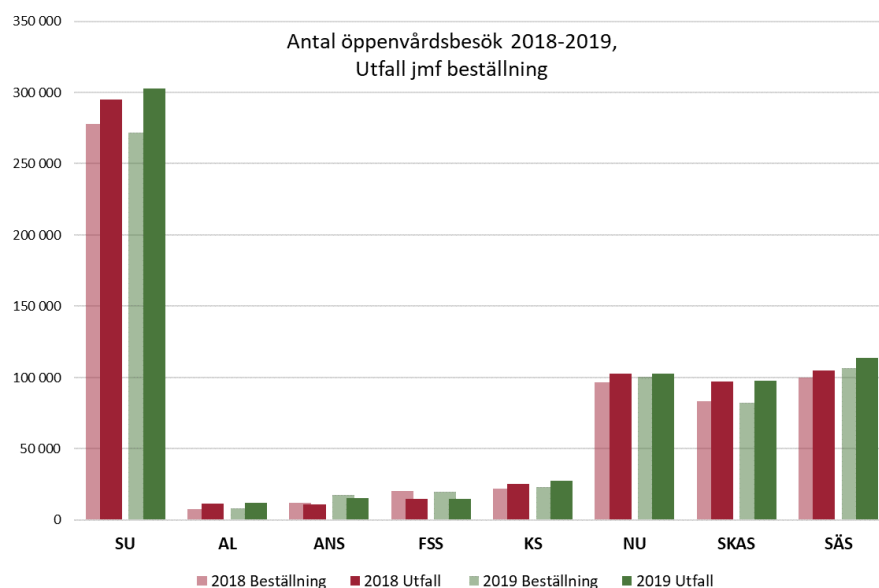
Vad gäller beställda slutenvårdstillfällen och producerade slutenvårdstillfällen ses den största avvikelser gällande kvartal 1 2019 på Sahlgrenska Universitetssjukhuset (SU), likartad differens förekommer även mellan beställning och produktion under motsvarande period föregående år. Enbart Skaraborgs Sjukhus (SkaS) har under perioden haft en högre produktion av slutenvårdstillfällen jämfört med beställning.

Figur 8 Antal slutenvårdstillfällen jämfört med beställning

De flesta förvaltningar uppvisar en högre produktion av öppenvårdsbesök under kvartal 1 2019 jämfört med beställda volymer. Enbart Angereds Närsjukhus (ANS) och Frölunda Specialistsjukhus (FSS) har haft en lägre produktion jämfört med beställning.

Figur 9 Antal öppenvårdsbesök jämfört med beställning

2.4.4.2 Konsumtion

Den totala folkmängden inom VGR har under de senaste tre åren ökat med 1,5 procent per år, vilket ska beaktas vid analys av konsumtionsutvecklingstakten.

Då vissa data vid rapporteringstillfället saknas för mars 2019 bör inga slutgiltiga resultat dras utifrån den månadens utfall utan jämförelse sker avseende januari-februari.

Tabell 1 VGR-invånarens konsumtion av vård

	Jan-feb 2017	Jan-feb 2018	Jan-feb 2019	Förändring %
Vårdtillfällen somatik	33 401	33 770	33 299	-0,3%
- varav utomläns	1 143	1 652	867	-24,1%
Vårdtillfällen psykiatri	2 564	2 666	2 535	-1,1%
- varav utomläns	141	138	80	-43,3%
Öppenvårdsbesök somatik	520 348	541 231	534 398	2,8%
- varav utomläns	14 347	20 918	14 091	-1,8%
Öppenvårdsbesök psykiatri	115 228	125 324	127 423	10,6%
- varav utomläns	2 132	3 298	3 158	48,1%

Antalet slutenvårdstillfällen följer en minskande trend under de senaste tre åren både inom somatik och psykiatri.

Antalet konsumerade besök inom somatik ökar något under de tre senaste åren. Inom psykiatrin ses en markant ökning av antalet besök för perioden, totalt sett över 10 procent januari-februari mellan 2019 och 2017. Även besöken utanför VGR ökar inom psykiatri till skillnad från somatiken.

2.5 Serviceverksamheter

2.5.1 Regionservice

Regionservice ser fortsatt hög efterfrågan på tjänster kopplade till uppgiftsväxling. Ett samarbete har startat med miljönämnden inom områden för hållbart resande, ökad andel elfordon och ökad återanvändning av möbler.

Den totala ackumulerade sjukfrånvaron för Regionservice har minskat från 8,4 procent i mars föregående år till 7,4 procent i år. Minskningen beror bland annat på ett strukturerat arbetssätt med handlingsplaner, hälsoronder, HälsoSam samt stöd ifrån HR och Hälsan och Arbetslivet.

2.5.2 Västfastigheter

Nya Regionens hus i Göteborg har avslutat byggskedet med godkänd entreprenad den 31 mars. Projektet har färdigställts inom utsatt tid och har en slutkostnadsprognos som håller sig inom beslutad budget.

Om- och tillbyggnationen för neonatalvården på NÄL beräknas bli 45 procent dyrare än tidigare beräknat. Investeringsutgiften bedöms vara 115 miljoner kronor i stället för 79 miljoner kronor. En utredning har påbörjats för att få klarhet i vad som har orsakat kostnadsökningen. Byggaktiviteter pausas tills kostnadsökningen är utredd.

Personalvolymen har ökat med 58 nettoårsarbetare jämfört med mars 2018. Ökningen beror dels på verksamhetsövergång avseende Västtrafik Infrass medarbetare samt övertagande av automatiska transportsystemets medarbetare vid Östra sjukhuset.

2.5.3 Hälsan och Stressmedicin

Just nu är det stort fokus inom förvaltningen på att planera och förbereda för Arbetsmiljösatsningen 2019 - AMS2019. Hälsan och Stressmedicin har uppdraget att stödja verksamheterna i att bereda underlag för beslut av tilldelning av medel. Satsningen ska stärka arbetsmiljöarbetet i VGR och därigenom ge hållbara, positiva effekter på arbetsmiljön och sänkt sjukfrånvaro. Alla ansökningar är inne och handläggs för bifall eller avslag.

2.6 Regiongemensamt arbete

2.6.1 Identitet och varumärke

Under perioden har regionfullmäktige fastställt en ny policy för kommunikation och påverkan som omfattar samtliga av VGR:s verksamheter. Policyn beskriver VGR:s grundläggande värderingar, principer och förhållningssätt inom områdena kommunikation och påverkan. Den ska vara vägledande för förtroendevalda, chefer och medarbetare och bidra till att:

- öka möjligheterna för invånarna att delta i den demokratiska processen, att känna till och förstå politiska beslut och att delta i debatt och dialog
- skapa kännedom om VGR:s verksamheter och det organisationen erbjuder invånarna
- bygga förtroende

- påverka i frågor som berör organisationen och Västra Götaland som geografiskt område
- bygga relationer, väcka intresse och engagemang.
- skapa kunskap, påverka attityder och ändra beteenden

3 ÖVERGRIPANDE MÅL

VGR:s utmaningar är samlade i tre strategiska mål som avser en längre period. De strategiska målen är därefter nedbrutna till prioriterade mål för perioden 2018–2020. I följande sammanställningar har prognosen för måluppfyllelsen 2019 värderats med utgångspunkt från utfallet 2018 och därifrån förväntad trend.

Prognosen är att målet nås för året.

Prognosen är att målet delvis kommer uppnås.

Prognosen är att målet inte nås för året.

3.1 Regional utveckling och kollektivtrafik

Det strategiska målet lyder: Västra Götaland ska sträva efter det hållbara samhället med tillväxt av jobb och företag i hela regionen.

Arbetsmarknaden ska utvidgas genom hållbara transporter och samverkan med näringsliv och forskning i Västra Götaland

Prognos för 2019

Ett par konstaterade avvikelser som kan komma att påverka prognosen för måluppfyllelsen är:

- Arbetsförmedlingen har aviserat om stora förändringar i sitt uppdrag framöver och redan nu fattat beslut för sin närvaro i Västra Götaland. Det kommer innebära en förändrad service till invånarna och nya former av samverkan mellan aktörer.
- Inom ramen för Storstadsavtalet/Sverigeförhandlingen finns en planerad linbana över Göta älv. Nya rapporter visar på att kostnaderna nu väsentligen överstiger avsatta medel för investeringen.

Skillnader i livsvillkor och hälsa ska minska

Prognos för 2019

Vid årsredovisningen kommenterades utvecklingen för de två indikatorerna för detta mål och utfallen var otillfredsställande. Andelen unga som inte har avslutat gymnasiet har fortsatt att öka, vilket visar på en oroande utveckling. Dock släpar denna statistik en del och det finns indikationer på att utvecklingen bromsats. Skillnaderna i självskattad hälsa mellan hög- och lågutbildade har dock fortsatt ökat, främst beroende på att andelen med dålig respektive mycket dålig hälsa har ökat mer bland lågutbildade.

En förändrad utveckling kräver fortsatt samarbete mellan VGR och andra samhällsaktörer. Arbetet med ny regional utvecklingsstrategi tillsammans med fortsatt samverkan inom ramen för beredningen för hållbar utveckling kan bidra till att samla aktörer kring gemensamma mål och önskade förändringar.

Antalet nöjda resenärer med kollektivtrafiken ska öka i hela regionen

Prognos för 2019

Andel nöjda resenärer med kollektivtrafiken har minskat något enligt webbenkätsvaren. Vid ombordmätningar är däremot nöjdheten med senaste resan mellan 92 och 95 procent vid kvartalsmätningarna 2018.

Under första kvartalet 2019 beslutade Göteborg Stad säga upp avtalet för subvention av månadskort. Tillköpet är 150 miljoner kr per år och innebära att priset för månadskort höjs till hösten när uppsägningstiden av nuvarande avtal går ut. Det högre priset förväntas slå negativt på nöjdhetsmål, resandemål och intäkter.

Deltagandet i kulturlivet ska öka**Prognos för 2019**

Andelen barn- och ungdomsbesök till kulturinstitutioner har ökat med en procentenhet, från 25 till 26 procent mellan 2017 och 2018, vilket är positivt och visar på en utveckling i rätt riktning. Indikatorn antal unika deltagare i kurser på folkhögskolor visar på ett i stort sett oförändrat antal mellan 2016 och 2017.

Klimatutsläppen från fossilbränsle i Västra Götaland samt verksamhetens direkta miljöpåverkan ska minska**Prognos för 2019**

Den tidigare snabba minskningen av de totala utsläppen i Västra Götaland har stannat av under senare år. Detta förklaras delvis av en god industrikonjunktur. Utsläppen av koldioxid från VGR:s egna verksamheter fortsätter att minska och förutsättningar finns att nå målet till 2020.

Om Mark- och miljödomstolen ger Preem tillstånd att bygga ut ett raffinaderi i Lysekil och detta blir av kommer det bli Sveriges största utsläppspunkt. Det skulle i sin tur innebära att VGR inte skulle nå våra regionala miljömål för minskade koldioxidutsläpp.

Prisutvecklingen som påverkar val av drivmedel kan innebära ökade koldioxidutsläpp och på sikt påverka möjligheten att nå målen i klimatstrategierna för kollektivtrafiken.

3.2 Hälsa- och sjukvård

Det strategiska målet lyder: En sammanhållen och tillgänglig hälso- och sjukvård som ges med högsta kvalitet och patientsäkerhet samt som alltid utgår ifrån den enskilda personens behov och erfarenheter.

Den psykiska ohälsan ska minska och omhändertagande av personer med psykisk sjukdom ska förbättras**Prognos för 2019**

Målet att på samhällsnivå minska den psykiska ohälsan ligger till stora delar utanför hälso- och sjukvårdens påverkansmöjligheter och kommer inte att nås under året. Däremot har VGR:s förmåga att omhänderta den psykiska ohälsan och psykiska sjukdomar förbättrats under 2018 och beräknas ytterligare förbättras under 2019 på grund av utbyggnad av antalet vårdcentraler med tilläggsuppdrag för barn och unga och införandet av evidensbaserade metoder för behandling inom både primärvård och specialisterpsykiatri. Den delen av målet kommer att nås.

Sjukvårdens förmåga att skapa mesta möjliga värde för patienten ska förbättras**Prognos för 2019**

Flera av de fokusområden som är kopplade till målet är starkt förknippade med omställningen. Det gäller inte minst fokusområdet Förstärka primärvården och den nära vården. Inom detta fokusområde pågår en rad aktiviteter som i takt med att de genomförs leder lite närmare målet.

Ett annat sätt att uttrycka värde för patienten är i form av tillgängligheten till vård. Den samlade bedömningen är att tillgängligheten till besök och behandling har utvecklats i rätt riktning men avstannat något och VGR är beroende av upphandlade volymer hos externa leverantörer. Förbättringstakten bedöms inte vara tillräckligt hög för att vårdgarantin ska kunna nås inom samtliga områden under innevarande år.

Den medicinska kvaliteten ska öka och den organisatoriska effektiviteten förbättras

Prognos för 2019

Omställningsområdet Kvalitetsdriven verksamhetsutveckling har en tydlig koppling till målet att den medicinska kvaliteten ska öka och den organisatoriska effektiviteten förbättras. Fokus under början av 2019 har varit att ta fram en utbildningsplan för kvalitet som utgår från beslutad strategi. De medicinska kvalitetsresultaten sammanställs en gång årligen och utifrån den tas förslag på förbättringsområden fram i "Sjukhusrapporten".

Återkoppling av beläggningssituationen på VGR:s sjukhus sker kontinuerligt. Beläggningen är fortsatt ansträngd på flera förvaltningar med överbeläggningar.

3.3 Medarbetare

Det strategiska målet lyder: Västra Götalandsregionen ska erbjuda en god arbetsmiljö för medarbetarna, kunna behålla och rekrytera rätt kompetens.

Möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling ska förbättras

Prognos för 2019

Genomförandet av den VGR-övergripande planen för kompetensutveckling sker enligt plan. Arbetet med att förbättra möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling pågår såväl regiongemensamt som på förvaltningsnivå.

Vid årsskiftet övergick arbetet med införandet av karriärutvecklingsmodeller från ett projekt till en förvaltarorganisation. Ett nytt arbetssätt börjar finna sina former. Arbetet med att införa beslutade modeller fortgår i förvaltningarna, i flera fall enligt plan, men andra lyfter fram utmaningar såsom att inte tillräckligt kunna prioritera arbetet i den dagliga verksamheten.

Utifrån ett systematiskt arbete med kompetensförsörjningsprocessen, fortsatt satsning på utbildningsbefattningar, karriärutvecklingsmodeller kopplat till lön och utveckling av chefers förutsättningar är den sammanvägda bedömningen att möjligheterna till karriär- och kompetensutveckling har förbättrats ytterligare under första kvartalet 2019.

Arbetsmiljön ska förbättras och sjukfrånvaron ska minska

Prognos för 2019

Förvaltningarna och bolagen driver ett aktivt arbete för att sänka sjukfrånvaron inom ramen för sitt systematiska hälso- och arbetsmiljöarbete. I flera förvaltningar sker detta i nära samarbete med företagshälsovården och Institutet för stressmedicin. Insatserna är av främjande, förebyggande och rehabiliterande karaktär. Arbetsmiljöarbete är långsiktigt och måste pågå fortlöpande och kräver engagemang och uthållighet. Förvaltningarnas sjukfrånvaro bedöms minska 2019 jämfört med 2018.

4 MEDARBETARE

4.1 Arbetsgivarvarumärket

Att bli Sveriges bästa offentliga arbetsgivare är en av VGR:s tre långsiktiga strategier. De två andra strategierna, Omställningen av hälso- och sjukvården och Framtidens vårdinformationsmiljö redovisas i kapitlet Hälso- och sjukvård ovan.

Under första kvartalet fastställde personalutskottet en reviderad handlingsplan samt en aktivitetsplan för 2019. Aktivitetsplanen innehåller fem prioriterade områden för 2019, vilka tillsammans med handlingsplanen ska bidra till målet Sveriges bästa offentliga arbetsgivare till 2027. Följande aktiviteter har bland annat genomförts under första kvartalet 2019:

- En stärkt gemensam organisationskultur ger förutsättningar för att driva förbättring och utveckling av våra arbetsplatser såväl som våra arbetssätt. Arbetet med att stärka kulturen har inletts genom ett samarbete mellan ansvariga för VGR:s varumärke och arbetsgivarvarumärket. Förankring har också gjorts genom en workshop med hälso- och sjukvårdens ledningsgrupper under mars månad.
- För att få effekt av det pågående arbetet med att stärka arbetsgivarvarumärket behöver fler medarbetare få högre kunskap om hur VGR kan dra nytta av det gemensamma varumärket och arbetsgivarvarumärket. En pilotutbildning i ämnet employer branding har genomförts för ett 15-tal deltagare.
- Som en del av förvaltningarnas arbete ingår att ta fram sina respektive arbetsplats-erbjudande. Skaraborgs Sjukhus har med stöd från programkontoret fortsatt arbetet med att förankra sina förbättringsområden internt.
- För att öka synligheten och skapa kännedom om VGR som arbetsgivare har sjukhusen och Närhälsan gemensamt med stöd av programkontoret genomfört en rekryteringsturné vid tolv högskolor under januari till mars. Sista veckan i mars deltog VGR på Framtidsmässan på Chalmers, den största arenan för studenter som är intresserade av att arbeta i offentlig sektor. Utöver sjukhusen deltog även övriga förvaltningar som Regionservice, Västfastigheter, Koncernkontoret inklusive VGR IT samt Naturbruksskolorna för att visa bredden av yrken.
- Som ett första led i arbetet med att identifiera mätetal och metoder för att kunna följa upp förvaltningarnas framsteg mot målbilden, har ett samarbete mellan Koncernkontoret och Institutet för stressmedicin (ISM) inletts.

4.2 Personalvolym och struktur

4.2.1 Personalvolym

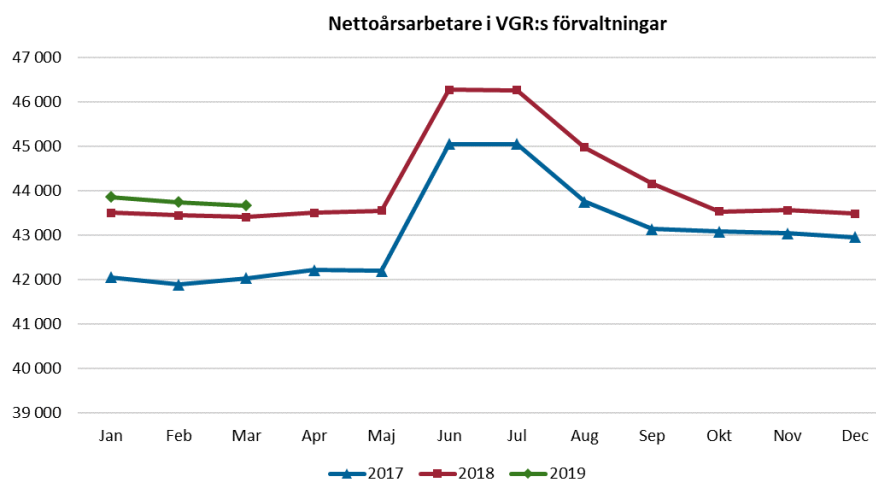
I mars var antal anställda i VGR:s förvaltningar 54 167, vilket var 76 fler än motsvarande tidpunkt 2018, en volymökning på 0,1 procent. Ökningen har huvudsakligen skett genom att medarbetare tillsvidareanställts samtidigt som antalet tillfälliga anställningar minskat. Andelen heltidsanställda fortsätter att öka och var bland tillsvidareanställda 88 procent, varav kvinnor 87 procent och män 94 procent. Andelen män var i mars 21 procent. Även om det totalt är en liten volymökning råder det obalans inom vissa yrkesgrupper inom hälso- och sjukvård.

4.2.2 Personalstruktur

Mellan mars 2018 och mars 2019 har antal nettoårsarbetare i VGR:s förvaltningar ökat med cirka 200. Under februari och mars har antalet nettoårsarbetare minskat jämfört med januari och ökningen jämfört med motsvarande månad föregående år har avtagit och låg i mars på knappt 0,5 procent.

Ökningen av antal nettoårsarbetare mellan mars 2018 och 2019 kan i stort förklaras enligt följande: Nya och utökade uppdrag har inneburit en ökning med cirka 380 nettoårsarbetare vilket bland annat förklaras av psykiatrisatsningar, vårdnära service, satsningar inom förlossningsvården, närsjukvårdsteam, ST-läkarsatsning, tillgänglighetssatsningar, nya verksamheter som projekt Hälsa i Sverige på Angered's Närsjukhus samt närakut och sjukvårdens larmcentral inom Närhälsan. Även utökad kursverksamhet inom folkhögskoleförvaltningen samt satsningar på fastighetsinvesteringar har bidragit till de utökade uppdragen. Uppgiftsväxling har inneburit en volymökning på cirka 100 nettoårsarbetare som finansierats av respektive förvaltning. För att uppnå normtalet gällande 10–35 underställda per chef har antal chefer ökat med 50. Konsultväxling inom VGR IT har inneburit en ökning med cirka 20 nettoårsarbetare. Anpassning till måltal för nettoårsarbetare för akutsjukhusen (se nedan) har inneburit en minskning på cirka 560 nettoårsarbetare. Den minskade sjukfrånvaron motsvarar en nettoårsarbetarökning på cirka 300.

Figur 10 Nettoårsarbetare i VGR:s förvaltningar

Ökningen av antal nettoårsarbetare har till största del skett inom serviceverksamheter och regiongemensamt. Inom serviceverksamheter har ökning huvudsakligen skett inom Regionservice (+3,0 procent) och Västfastigheter (+12,1 procent). Ökningen inom regiongemensamt finns i huvudsak inom regionstyrelsen (+4,2 procent). Inom hälso- och sjukvård finns minskningen främst inom Sahlgrenska Universitetssjukhuset (-1,5 procent), NU-sjukvården (-3,1 procent) och Alingsås lasarett (-5,9 procent) medan Närhälsan (+4,2 procent), Regiongemensam hälso- och sjukvård (+10,2 procent) och Södra Älvsborgs Sjukhus (+2,6 procent) ökat. Ökningen inom regional utveckling återfinns inom folkhögskoleförvaltningen (+10,2 procent) och Västarvet (+2,0 procent) medan Naturbruk (-0,5 procent) minskat.

Tabell 2 Nettoårsarbetare per verksamhetsområde

	Mars 2019	Mars 2018	Diff	Diff %
Hälso- och sjukvård	37 587	37 624	-37	-0,1
Regional utveckling	795	770	25	3,2
Serviceverksamheter	3 622	3 473	149	4,3
Regiongemensamt	1 666	1 595	71	4,5
Totalt förvaltningar	43 670	43 462	208	3,1

Västra Götalandsregionens förvaltningar

Mål för antalet nettoårsarbetare per akutsjukhus

Som en del i åtgärderna för att bromsa kostnadsutvecklingen för att nå en verksamhet och ekonomi i balans samt säkerställa en ökad produktivitet har akutsjukhusen tagit fram bemanningstal avseende antal nettoårsarbetare. Alingsås lasarett har uppnått angiven målnivå medan Sahlgrenska Universitetssjukhuset och övriga akutsjukhus, förutom Södra Älvsborgs Sjukhus, sedan hösten rört sig nedåt mot respektive målnivå.

Tabell 3 Måltal för nettoårsarbetare per akutsjukhus

	Måltal netto- årsarbetare	Mar 2018	Mar 2019	Diff mot måltal	
				Antal	%
Sahlgrenska Universitetssjukhuset	14 363	14 664	14 438	75	0,5
NU-sjukvården	4 300	4 582	4 439	139	3,2
Södra Älvsborgs Sjukhus	3 400	3 531	3 623	223	6,6
Skaraborgs Sjukhus	3 760	3 823	3 803	43	1,1
Totalt	25 823	26 600	26 303	480	1,9

Nettoårsarbetarförändringen per personalgrupp framgår av tabellen nedan.

Tabell 4 Nettoårsarbetare per personalgrupp

	Antal	Andel män	Andel av totalt	Förändring	
				Antal	%
Sjuksköterskor, barnmorskor	10 914	13,3	25,0	5	0,0
Undersköterskor m.fl.	6 865	14,4	15,7	-157	-2,2
Läkare	5 485	49,2	12,6	76	1,4
Tandläkare	755	32,0	1,7	-13	-1,7
Tandsköterskor, -hygienister m.fl.	1 678	1,4	3,8	-2	-0,1
Medicinska sekreterare m.fl.	2 821	2,3	6,5	182	6,9
Rehabilitering och förebyggande	3 811	17,0	8,7	72	1,9
Sjukhustekniker/labpersonal	1 874	31,0	4,3	61	3,3
Utbildning, kultur och fritid	623	30,4	1,4	43	7,4
Teknik, hantverkare	1 352	78,2	3,1	66	5,1
Kök, städ, tvätt	1 680	26,4	3,8	17	1,0
Administration	5 813	25,3	13,3	-141	-2,4
Totalt	43 671	22,6	100,0	208	0,5

Västra Götalandsregionens förvaltningar

4.2.3 Användning av bemanningsföretag

Arbetet med att minska beroendet av inhyrd personal pågår i enlighet med beslutad handlingsplan. Etablering av den regiongemensamma avropsenheten med successiv anslutning av VGR:s förvaltningar pågår. Det nya regiongemensamma avtalet för köp av

sjuksköterskor, läkare och medicinska sekreterare på sjukhus kommer att träda ikraft i maj och kommer att ge förutsättningar för högre avtalstrohet.

Under första kvartalet har kostnaderna för inhyrd personal inom hälso- och sjukvården minskat från 159 miljoner kronor föregående år till 126 miljoner kronor i år. Minskningen ses framför allt för läkare inom sjukhusen men även för Närhälsan.

4.3 Hälsa och arbetsmiljö

Insatser för att förbättra arbetsmiljön

Utifrån handlingsplanen att minska sjukfrånvaron har ett antal områden prioriterats tillsammans med förvaltningarna. Utöver handlingsplanen har den gemensamma guiden för hälso- och arbetsmiljöarbete vidareutvecklats.

I budgeten finns beslut om en förstärkning med 15 miljoner kronor för att sänka sjukskrivningstalen. Fördelning av medlen har skett utifrån givna kriterier där förvaltningar och bolag fått möjlighet att ansöka om finansiering för att genomföra förebyggande och hälsofrämjande arbete. Insatserna har påbörjats och fokus är på den organisatoriska arbetsmiljön.

Sjukfrånvaron

Den ackumulerade sjukfrånvaron för perioden januari-mars minskade från 7,6 procent 2018 till 7,1 procent i år. Minskning har skett inom samtliga åldersintervall. Minskning har skett inom den korta sjukfrånvaron på 1–14 dagar medan det ses en ökning både för män och kvinnor inom den långa sjukfrånvaron över 60 dagar.

4.4 Lön

4.4.1 Målbild lönestruktur

Då löneavtalen gäller från april respektive maj kan den årliga effekten utläsas först efter kvartal ett varje år.

VGR har en gemensam lönepolitik och målbild för lönestrukturen. Strukturen anger en inriktning för hur VGR vill att lönerna ska styras för olika yrken inom organisationen på några års sikt. Lönestrukturen bygger på en värdering av de krav som ställs på arbetet och är grupperad utifrån likvärdiga befattningar tillika befattningsgrupper.

Nivåerna för de olika befattningsgrupperna i lönestrukturen har tagits fram utifrån en bedömning av den ekonomiska utvecklingen i samhället från Konjunkturinstitutet och Sveriges Kommuner och Landsting, budget, dagens löneläge och de olika avtalens konstruktion. Värt att poängtera är dock att lönestrukturen är just en struktur och inget nytt tariffsystem. Lönen är individuell och sätts av närmaste chef.

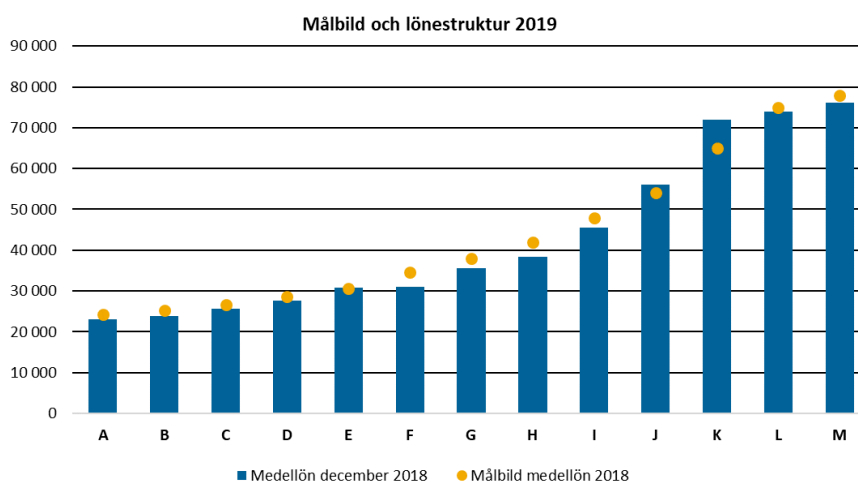
För att följa arbetet med måluppfyllelsen använder VGR styrtal som mäter hur långt samtliga yrkesgrupper har kvar till målbilden för lönestrukturen. Under 2018 reviderades målbilden för lönestrukturen, tidigare satsningar skulle kvarstå och arbetet för jämställda löner fortgå. Måluppfyllelsen mot den föregående målbilden på övergripande nivå för hela VGR var i princip uppnådd efter 2018 års löneöversyn. Dock nådde inte alla prioriterade yrkesgrupper upp till målbilden inom respektive befattningsgrupp.

Satsningen på de prioriterade yrkesgrupperna, kvinnodominerade yrkesgrupper med medellång högskoleutbildning, i 2018 års löneöversyn har gett en något högre löneutveckling, 2,5 procent, än för övriga yrkesgrupper, 2,2 procent.

Målsättningen är att löneutvecklingen för de prioriterade yrkesgrupperna ska öka mer än för övriga yrkesgrupper, fortsatta satsningar behöver göras på de prioriterade yrkesgrupperna.

Lönestrukturen visas i diagrammet och består av två delar, dels hur lönenivåer och relationer ser ut idag - den så kallade faktiska lönestrukturen (blå staplar), dels hur arbetsgivaren vill att lönestrukturen ska förändras 2019–2021 - den så kallade målbilden för lönestrukturen (orange punkt).

Figur 11 Målbild för lönestrukturen 2019–2021

4.4.2 Löneutveckling identiska individer

Medellöneutvecklingen för gruppen anställda med oförändrad anställning beror i huvudsak på löneökningarna i samband med löneöversynen, men påverkas även av andra löneförändringar såsom vidareutbildning och andra förändringar som skett inom anställningen.

Medellöneutvecklingen för gruppen anställda som bytt anställning inom VGR påverkas av att flertalet har bytt anställning till mer kvalificerade arbetsuppgifter och därmed hamnar på en högre lönenivå. Den negativa medellöneutvecklingen för gruppen anställda som börjat eller slutat förklaras främst med att de som börjat vanligtvis har kortare erfarenhet än de som slutat och därmed hamnar på en lägre lönenivå.

Tabell 5 Jämförelse medellöneutveckling mars 2018 och mars 2019

Medellöneutveckling mars 2018/2019	Procent	Antal individer
För anställda med oförändrad anställning (identiska)	2,9%	37 820
För anställda som bytt anställning inom VGR (Bytt)	6,9%	6 760
För anställda som börjat eller slutat i VGR	-5,8%	10 163

Västra Götalandsregionens förvaltningar

5 EKONOMI

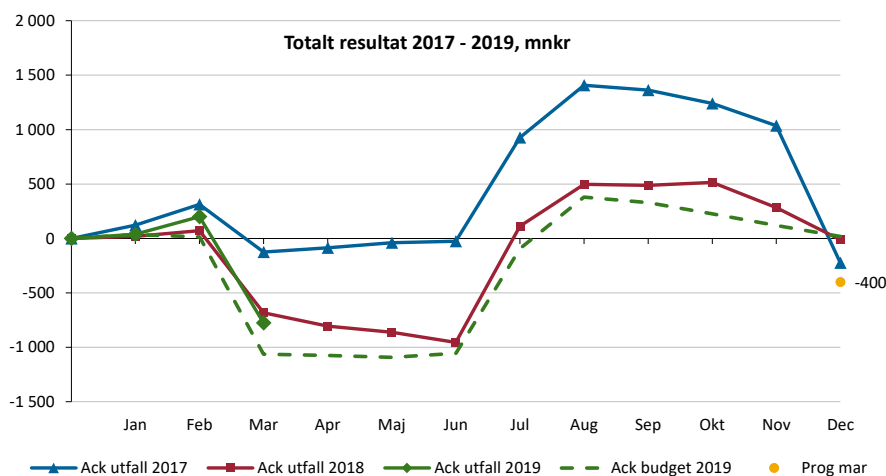
5.1 Resultat

VGR:s resultat för perioden är negativt och uppgår till -775 miljoner kronor. Resultatet har påverkats positivt av orealiserade vinster i kapitalförvaltningen med 271 miljoner kronor, allt enligt nya redovisningsprinciper.

VGR har ett verksamhetsresultat före finansiella intäkter och kostnader som för perioden var -610 miljoner kronor vilket är 88 miljoner kronor sämre än budget och även sämre än utfallet föregående år med 250 miljoner kronor.

Sjukhusen i VGR har fortsatta svårigheter att få verksamhet och ekonomi i balans. Det ekonomiska underskottet 2018 för akutsjukhusen var 728 miljoner kronor. Resultatet efter mars 2019 visar 250 miljoner kronor i negativ budgetavvikelse, vilket är marginellt bättre än föregående år. Detta innebär ett fortsatt uppdrag för akutsjukhusen att fortsätta sitt arbete med att revidera och fastställa sina åtgärdsplaner samt vid behov sätta nya måltal för antalet nettoårsarbetare. Fokus behöver nu flyttas från förhoppning om ökade intäkter till kontroll över kostnader.

Figur 12 Resultatutveckling 2017-2019

5.1.1 Verksamhetens intäkter

Intäkterna för årets första tre månader avviker med 178 miljoner kronor mot budget och är i princip oförändrade mot föregående år. Specialdestinerade statsbidrag visar en liten positiv avvikelse men understiger föregående års utfall. Samtliga övriga intäkter har en negativ utveckling mot budget.

Tabell 6 Verksamhetens intäkter

Intäkter Mnkr	Ack utfall	Ack budget	Avvikelse		Budget	Prog mar
	2019	2019	Belopp	%	2019	2019
Patientavgifter	368	388	-20	-5,0%	1 485	1 451
Såld vård	471	432	39	8,9%	1 721	1 827
Försäljning av varor och tjänster	338	411	-73	-17,7%	1 624	1 633
Specialdestinerade statsbidrag	573	537	37	6,8%	2 146	2 601
Biljettintäkter	916	967	-51	-5,2%	3 669	3 549
Övriga bidrag och intäkter	641	751	-110	-14,7%	2 955	2 570
SUMMA Verksamhetens intäkter	3 308	3 486	-178	-5,1%	13 600	13 631

Såld vård

Enligt riksavtalet har alla regioner rätt att debitera hemregionen om invånare hemma-hörande i andra regioner söker vård. Denna sålda externa vård och övrig extern såld vård har genererat intäkter i VGR på 471 miljoner kronor, en ökning på 45 miljoner kronor jämfört med föregående år. Den största andelen av dessa intäkter (66 procent) samt ökning (41 miljoner kronor) står Sahlgrenska Universitetssjukhuset för, då de också har specifika avtal med andra regioner samt ett rikssjukvårdsuppdrag inom några specialiteter.

Biljettintäkter

Resandet med Västtrafik ökar stadigt men utvecklingen för intäkterna följer inte med uppåt och snittintäkten per resa minskar. Detta är en fortsättning på intäktstrenden som Västtrafik beskrivit tidigare, inte minst under 2018. Det finns flera orsaker till den sjunkande snittintäkten. Bland annat fattade beslut rörande rabatter och erbjudanden, förändringar i sortiment och gränsdragning mellan zoner men även i förändrade beteenden bland kunderna med fler resor på periodbiljetter, optimerade biljettköp och ökande fusk. Västtrafiks biljettintäkter har ackumulerat en negativ avvikelse mot budget med -47 miljoner kronor. I jämförelse med föregående år visar intäkterna visserligen på en ökning med cirka 23 miljoner kronor men exkluderat prisjusteringen ligger biljettintäkterna efter mars precis över nivån för samma period föregående år.

Specialdestinerade statsbidrag

Det parlamentariska läget hösten 2018 innebar osäkerheter för kommande års statsbidrag och d. Därför budgeterades endast för kända statsbidrag vid budgettillfället.

Intäkterna från specialdestinerade statsbidrag överskrider budgeten för perioden med 57 miljoner kronor. Erhållna medel för kvalitetssäkring av sjukskrivnings- och rehabprocessen bidrar mest och har ett positivt utfall med 50,7 miljoner kronor, då det inte fanns med i budgeten. Därefter följer erhållna ALF-medel (Avtal om läkarutbildning och forskning) vilka bidrar positivt med 7,7 miljoner kronor i perioden Samtidigt utfaller ersättning för tolktjänst och råd och stöd med -1,5 miljoner kronor till följd av för högt antagande i budgeten. Intäkterna från övriga statsbidrag följer budget väl även om det finns enstaka fluktuationer.

5.1.2 Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader för perioden följer budget men visar på en fortsatt hög kostnadsutvecklingstakt, då ökningen är 5,0 procent jämfört med föregående år och där utvecklingen för läkemedelskostnader visar en kraftig ökning mot föregående år.

Tabell 7 Verksamhetens kostnader

Kostnader Mnkr	Ack utfall		Ack budget		Avvikelse		Budget	Prog mar
	2019	2019	2019	2019	Belopp	%	2019	2019
Personalkostnader inklusive inhyrd personal	-9 327	-9 327	-9 323	-4		0,0%	-33 870	-33 782
Köpt vård	-1 256	-1 184	-1 184	-73		6,1%	-4 846	-5 033
Direkta trafik kostnader	-1 986	-1 985	-1 985	-1		0,0%	-7 827	-7 873
Köp av tjänster	-697	-744	-744	46		-6,2%	-3 067	-3 142
Läkemedel	-1 382	-1 352	-1 352	-30		2,3%	-5 408	-5 615
Material och varor	-896	-873	-873	-23		2,6%	-3 498	-3 670
Lämnade bidrag	-345	-450	-450	105		-23,3%	-1 891	-1 816
Lokal- och energikostnader	-449	-441	-441	-7		1,6%	-1 843	-1 903
Övriga kostnader	-577	-598	-598	21		-3,5%	-2 375	-2 407
Av- och nedskrivningar	-559	-588	-588	29		-4,9%	-2 359	-2 311
SUMMA Verksamhetens kostnader	-17 474	-17 537	-17 537	63		-0,4%	-66 985	-67 552

Personalkostnader inklusive inhyrd personal

Personalkostnaderna inklusive inhyrd personal uppgår till och med mars till 9 327 miljoner kronor och är i nivå med periodens budget. Jämfört med samma period 2018 är ökningen 337 miljoner eller 3,7 procent. Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Koncernkontoret och Närhälsan har de största positiva avvikelserna mot budget i mars medan Södra Älvsborgs Sjukhus och NU-sjukvården redovisar de mest negativa avvikelserna. Utfallet för inhyrd personal uppgår till och med mars till 140 miljoner kronor varav 126 miljoner kronor inom hälso- och sjukvård. Jämfört med föregående år är det en minskning med 29 miljoner och det är kostnaderna för inhyrda läkare som minskat. Prognosen för personalkostnader inklusive inhyrd personal för 2019 uppgår till 33 782 miljoner kronor vilket är 88 miljoner kronor lägre än årets budget.

Köpt vård

Den köpta vården uppgår per mars till 1 256 miljoner kronor, vilket är 91 miljoner kronor mer än föregående år. Den största ökningen är kopplad till köp av sjukhusvård (+41 miljoner kronor), en effekt av att sjukhusen inte klarar den egna produktionen. Budgetavvikelsen är -30 miljoner kronor avseende köp av sjukhusvård och köpt vård Vårdval Rehab -35 miljoner kronor. Produktionen ökar mer än budgeterat.

Trafikkostnader

Trafikkostnaderna är per mars i linje med budget, även om indexet som styr ersättningen till trafikföretagen för första kvartalet avviker med cirka -10 miljoner kronor. Indexet beräknas fortsatt försämras varpå de totala trafik kostnaderna förväntas försämras mot budget med 45 miljoner kronor för helåret.

Läkemedel

Läkemedelskostnaderna är för första kvartalet i år 1 382 miljoner kronor, en ökning mot budget med 30 miljoner kronor, 2,3 procent. Kostnadsökningarna avser främst receptförskrivning. Jämfört med samma period föregående år har kostnaderna ökat med 131 miljoner kronor. Från 2019 redovisas läkemedelskostnaderna summerat och netto redovisas inklusive läkemedelsrabatter. Det innebär att läkemedelsrabatter inte särskiljs i budget eller utfall.

5.1.3 Skatteintäkter

Tabell 8 Skatteintäkter

Skatteintäkter Mnkr	Ack utfall	Ack budget	Avvikelse		Budget	Prog mar
	2019	2019	Belopp	%	2019	2019
Skatteintäkter	11 081	11 137	-56	-0,5%	44 547	44 321
Kommunalekonomisk utjämning	1 215	1 211	4	0,4%	4 843	4 861
Generella statsbidrag	1 261	1 182	79	6,7%	4 727	5 042
SUMMA Skatt, utjämning, generella statsbidrag	13 556	13 529	27	0,2%	54 117	54 224

Skatteintäkter och generella statsbidrag följer budget och men visare en ökning mot föregående år med 4,2 procent. Det är främst ersättningen för läkemedel via generella statsbidrag som ökat mot både budget och föregående år med drygt 6 procent.

5.1.4 Finansiella intäkter och kostnader

Tabell 9 Specifikation finansiella poster

Specifikation finansiella poster Mnkr	Ack utfall	Ack budget	Avvikelse		Budget	Prog mar
	2019	2019	Belopp		2019	2019
Verksamhetens resultat	-610,5	-522,3	-88,1		731,4	302,4
Ränteintäkter bank, externt	0,9	0,4	0,6		1,5	1,5
Övriga finansiella intäkter, externt	312,2	14,8	297,4		59,3	69,8
- varav realiserade intäkter	271,0	-			-	-
Finansiella intäkter	313,2	15,2	298,0		60,7	71,3
Räntekostnader bank, externt	-4,1	-6,0	1,9		-23,8	-24,1
Räntekostnad leverantörsskulder, externt	-0,3	0,0	-0,2		-0,1	-0,1
Övriga finansiella kostnader, externt	-4,6	-17,0	12,4		-67,6	-66,5
Räntedel i årets pensionskostnad, externt	-468,5	-531,7	63,2		-682,5	-682,9
Räntedel på leasingskuld	-0,2	0,0	-0,2		0,0	0,0
Finansiella kostnader	-477,5	-554,7	77,0		-774,0	-773,6
Årets resultat	-775,0	-1 061,9	286,9		18,2	-400,0

Orealiserade vinster från finansiella poster

Den 1 januari 2019 trädde den nya lagen om kommunal bokföring och redovisning i kraft. Enligt denna skall finansiella instrument, (aktier och räntefonder enligt VGR:s finanspolicy), som innehåser för att generera avkastning, värderas till verkligt värde (marknadsvärde). Det innebär att VGR vid varje månadsskifte tar fram marknadsvärdet på våra finansiella instrument och bokför det förändrade värdet sedan föregående balansdag i resultatet. Skillnaden mellan det bokförda värdet och marknadsvärdet bokas upp som en finansiell intäkt eller finansiell kostnad beroende på om värdet på den totala portföljen ökat eller minskat. Detta benämns som en realiserad intäkt/förlust i redovisningen.

Verksamhetens resultat – nytt resultatbegrepp

Från och med innevarande år har resultaträkningen kompletterats med en ny resultatrad – Verksamhetens resultat. Denna resultatrad påverkas inte av fluktuationer på grund av realiserade finansiella intäkter/kostnader. Verksamhetens resultat består av intäkter från verksamheten samt skatteintäkter med avdrag för verksamhetens kostnader.

Verksamhetens resultat exkluderar alla finansiella poster, både intäkter och kostnader vilka redovisas innan årets resultat i resultaträkningen.

Verksamhetens resultat behöver vara så stort att det täcker årets räntekostnader samt kostnaden för värdesäkring av pensionsskulden vilka redovisas i finansiella kostnader.

Finansiella intäkter

De finansiella intäkterna för perioden är 313 miljoner kronor, att jämföra med budgeterat belopp på 15 miljoner kronor. Den största posten består av orealiserade vinster på 271 miljoner kronor, vilken inte är med i budget eller prognos. I de finansiella intäkterna ingår även realiserade vinster på 29 miljoner kronor, vilket är försäljning av innehav i olika fonder. Den försäljningen som gav störst påverkan är innehav i en fond där försäljningen gav en vinst på 48 miljoner kronor räknat från anskaffningsvärdet. Numera sker redovisning till marknadsvärde och under 2019 är värdeuppgången 28 miljoner på det innehavet. Resterande 20 miljoner kronor är bokfört den 1 januari mot eget kapital. Dessa 20 miljoner kronor kan dock tillgodoräknas i den balanskravsutredningen som görs i samband med årsbokslutet. I intäkterna ingår även fondrabatter med 9 miljoner kronor.

Finansiella kostnader

Utfallet för finansiella kostnader för perioden är 478 miljoner kronor, vilket ger positiv avvikelse mot budget med 77 miljoner kronor. De största posterna består av värdesäkring av pensionsskulden, med 469 miljoner kronor vilket är lägre än budget (532 miljoner kronor). Den övrigt enskilda största posten är 4 miljoner kronor vilket avser obligationsränta för den gröna obligationen som finansierar Nya Regionens hus.

Indexering av avsättningen för E20 och Sverigeförhandlingen är i perioden noll kronor då index för perioden har varit lägre än för december 2018 (budget 16 miljoner kronor).

5.2 Investeringar

Investeringsbudgeten för året uppgår till 6 400 miljoner kronor. Utöver detta tillkommer utrymme för investeringar i Regionens hus i Göteborg som för 2019 uppgår till 600 miljoner kronor och 388 miljoner kronor för tåginvesteringar, vilket ger en total investeringsbudget på 7 388 miljoner kronor. Utfallet är 1 023 miljoner kronor vilket, jämfört med samma period är en ökning av investeringarna med 95 miljoner kronor.

Enligt förvaltningarnas samlade prognos kommer investeringsutgifterna vid årets slut uppgå till 7 200 miljoner kronor, vilket är något lägre än budget. Detta förklaras främst av tidsförskjutningar i flera projekt, framför allt på Skaraborgs sjukhus.

5.3 Pensionsåtagandet

I mars uppgick pensionsåtagandet till 43 337 miljoner kronor varav pensionsskulden utgör 19 637 miljoner kronor och ansvarsförbindelsen 23 700 miljoner kronor. Ansvarsförbindelsen, vilken inte redovisas som skuld i balansräkningen, omfattar pensioner intjänade före 1998. Vid årsskiftet bedöms pensionsåtagandet ha minskat till 43 090 miljoner kronor vilket fördelar sig som pensionsskuld 20 072 miljoner kronor och ansvarsförbindelse 23 018 miljoner kronor. Jämfört med utgången av 2018 är det dock en ökning med 1 555 miljoner kronor. Av detta beräknas pensionsskulden öka med 1 932 miljoner kronor till följd av att nyintjänandet på den förmånsbestämda delen överstiger utbetalningarna. Samtidigt prognostiseras ansvarsförbindelsen minska med 377 miljoner kronor då utbetalningarna överstiger värdesäkringen.

5.4 Finansiering

Likviditeten vid utgången av månaden är 11 153 miljoner kronor vilket är en minskning med 1 093 miljoner kronor sedan årsskiftet. Kassaflödesanalysen visar att minskningen främst förklaras av den stora pensionsutbetalningen på 865 miljoner kronor som gjorts i perioden, samt slutavräkning för skatten med 297 miljoner kronor.

5.5 Prognos

VGR påverkas av en lägre ekonomisk tillväxttakt vilket leder till utplanande intäkter för skatter och utjämningsystem. Det finns vid detta prognostillfälle en osäkerhet kring utvecklingen av de riktade statsbidragen till landstingen. Det innebär att kostnadsutvecklingstakten måste fortsätta att minska för att inte ta i anspråk en alltför stor del av intäktsökningen. Den kommer att behövas för att täcka ökade pensionskostnader och kostnader i samband med en högre investeringsnivå.

Akutsjukhusen har fortsatt problem och har vid delåret ett negativt resultat med -234,4 miljoner kronor och en negativ prognos för helåret med -409,6 miljoner kronor. För att nå en ekonomi i balans finns åtgärdsprogram framtagna för en ekonomi i balans. Det innebär främst att minska personalkostnader genom att nå måtalet för nettoårsarbetare, ta hem effekterna av närsjukvårdsteam och säkerställa en kostnadseffektiv läkemedelsanvändning.

Västtrafik lämnar en negativ prognos för helårets resultat vilket främst förklaras av vikande biljettintäkter. Åtgärdsplaner finns framtagna för att minska den negativa avvikelser.

Det krävs verkställighet för samtliga åtgärder för att nå helårsprognosen på -400 miljoner kronor. I prognosen har endast kända ökningar av statsbidragen räknats in och där kvalitetsäker sjuk- och rehabiliteringsprocess, samt jämlik cancervård ej var kända vid budgettillfället utan har tillkommit med 272 miljoner kronor, övriga ökningar är förändringar i utfall av kända statsbidrag i budget.

5.6 Finansiella mål

Prognosen är att målet nås för året.

Prognosen att målet nås för året är osäker.

Prognosen är att målet inte nås för året.

Prognos för 2019		Mål Nettokostnaderna ska inte överstiga summan av skatteintäkter och generella statsbidrag
Prognos för 2019		Mål Det egna kapitalet ska som lägst uppgå till 3 000 miljoner kronor
Prognos för 2019		Mål Regionen ska ha god betalningsberedskap genom snabb tillgång till likvida medel
Prognos för 2019		Mål Västra Götalandsregionen ska bibehålla nuvarande kreditrating

6 BOKSLUTSDOKUMENTATION

Resultaträkning							
Mnkr	KONCERNEN					LANDSTINGET	
	2019 jan-mar	2018 jan-mar	2019 Prognos	2019 Budget	2018 Bokslut	2019 jan-mar	2018 jan-mar
Verksamhetens intäkter	3 308	3 279	13 631	13 600	13 351	2 116	2 123
Verksamhetens kostnader	-16 915	-16 098	-65 241	-64 626	-63 062	-15 860	-15 058
Avskrivningar inkl. nedskrivningar	-559	-550	-2 311	-2 359	-2 269	-486	-462
Verksamhetens nettokostnader	-14 167	-13 368	-53 922	-53 386	-51 980	-14 230	-13 397
Skatteintäkter	11 081	10 677	44 321	44 547	42 830	11 081	10 677
Kommunalekonomisk utjämnning	1 215	1 147	4 861	4 843	4 589	1 215	1 147
Generella statsbidrag	1 261	1 183	5 042	4 727	4 651	1 261	1 183
Verksamhetens resultat	-610	-361	302	731	90	-674	-389
Finansiella intäkter	313	13	71	61	539	313	13
Finansiella kostnader	-478	-336	-774	-774	-641	-475	-326
PERIODENS/ÅRETS RESULTAT	-775	-683	-400	18	-11	-836	-702

Kassaflödesanalys				
Mnkr	KONCERNEN		LANDSTINGET	
	2019	2018	2019	2018
	jan-mar	jan-mar	jan-mar	jan-mar
Löpande verksamhet				
Periodens/årets resultat	-775	-683	-836	-702
Investeringsbidrag	-11	-17	-4	-3
Avskrivningar, nedskrivningar	559	550	486	462
Utrangeringar	7	5	6	5
Reavinst/-förluster sålda anläggningstillgångar	-1	-34	-1	-34
Upplösning bidrag infrastruktur	11	11	11	11
Avsättningar	1 470	1 205	1 471	1 214
Kassaflöde från löpande verksamhet före förändring av rörelsekapital	1 259	1 037	1 134	953
Förändring rörelsekapital				
Ökning(-)/minskning(+) förråd	-3	0	-3	0
Ökning(-)/minskning(+) kortfristiga fordringar	-212	-159	-294	-218
Ökning(+)/minskning(-) kortfristiga skulder	-1 293	-1 018	-1 194	-903
Övriga rörelsekapitalpåverkande poster	4	2	-	1
Kassaflöde från löpande verksamhet	-244	-139	-357	-167
Investeringsverksamhet				
Investeringar i immateriella och materiella anläggningstillgångar	-1 023	-928	-944	-900
Försäljning av immateriella och materiella anläggningstillgångar	3	48	3	43
Momsjustering vid överlåtelse	0	0	0	0
Aktier och andelar	-36	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-1 056	-880	-941	-857
Finansieringsverksamhet				
Ökning(-) långfristiga fordringar	0	-16	0	-16
Minskning(+) långfristiga fordringar	0	0	0	0
Ökning(+) långfristiga skulder	0	0	0	0
Minskning(-) långfristiga skulder	-7	-36	-2	-10
Justerings för årets aktiverade investeringsbidrag	11	17	4	3
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	4	-35	2	-22
KASSAFLÖDE	-1 295	-1 054	-1 296	-1 047
Ingående likvida medel	12 448	12 459	12 449	12 452
Utgående likvida medel	11 153	11 405	11 153	11 405

Balansräkning				
Mnkr	KONCERNEN		LANDSTINGET	
	2019 mars	2018 Bokslut	2019 mars	2018 Bokslut
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Immateriella tillgångar	79	84	0	0
Materiella tillgångar				
- Byggnader och mark	12 130	12 082	10 946	10 898
- Maskiner och inventarier	7 099	7 193	4 173	4 223
- Finansiell leasing	176	176	176	176
- Pågående investeringar	6 742	6 236	5 694	5 242
Finansiella anläggningstillgångar	479	443	3 019	3 020
Summa anläggningstillgångar	26 705	26 215	24 008	23 558
Bidrag till infrastruktur	477	488	477	488
Omsättningstillgångar				
Förråd	314	311	312	310
Kortfristiga fordringar	4 850	4 638	4 194	3 900
Kortfristiga placeringar	11 183	11 186	11 183	11 186
Kassa och bank	-30	1 060	-30	1 060
Summa omsättningstillgångar	16 317	17 196	15 660	16 456
Summa tillgångar	43 499	43 899	40 145	40 503
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital				
Årets resultat	-775	-11	-836	224
Resultatutjämningsreserv	165	165	165	165
Övrigt eget kapital	7 676	7 481	7 405	6 979
Summa eget kapital	7 066	7 635	6 734	7 367
Avsättningar				
Avsättningar pensioner	19 636	18 140	19 636	18 140
Övriga avsättningar	2 344	2 371	2 233	2 258
Summa avsättningar	21 980	20 510	21 869	20 398
Skulder				
Långfristiga skulder	2 423	2 430	1 183	1 185
Kortfristiga skulder	12 031	13 323	10 359	11 553
Summa skulder	14 453	15 753	11 542	12 738
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	43 499	43 899	40 145	40 503
Ansvarsförbindelse pensioner	23 700	23 395	23 700	23 395
Övriga ansvarsförbindelser inklusive borgensförbindelser	3 735	3 735	3 723	3 723

Verksamheternas delårsresultat och årsprognos

Mnkr	Ingående balans eget kapital	Boksluts- disposi- tioner	Ack. utfall mars	Årets prognos	Budget 2019	Budget- avvikelse	Utgående balans eget kapital
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD							
Företrädare							
Hälsa- o sjukvårdsstyrelsen	182,7	0,0	77,8	-50,0	0,0	-50,0	132,7
Norra hälsa- och sjukvårdsnämnden	14,4	0,0	-40,0	0,0	0,0	0,0	14,4
Västra hälsa- och sjukvårdsnämnden	-60,5	60,5	-32,8	-20,0	17,3	-37,3	-20,0
Göteborgs hälsa- och sjukvårdsnämnd	174,8	0,0	-15,8	0,0	0,0	0,0	174,8
Södra hälsa- och sjukvårdsnämnden	28,4	0,0	-14,9	0,0	0,0	0,0	28,4
Östra hälsa- och sjukvårdsnämnden	12,7	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	12,7
Utförare							
Sahlgrenska Universitetssjukhuset	-455,1	455,1	-51,2	3,7	3,7	0,0	3,7
NU-sjukvården	-171,2	171,2	-21,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Södra Älvsborgs Sjukhus	-249,2	249,2	-55,4	-170,0	0,0	-170,0	-170,0
Skaraborgs Sjukhus	-145,6	145,6	-73,0	-150,0	0,0	-150,0	-150,0
Sjukhusen i Väster	-80,0	87,5	-33,2	-93,3	0,0	-93,3	-85,7
Närhälsan vårdvalsverksamhet	428,5	0,0	-31,2	-38,0	-28,0	-10,0	390,5
Regiongemensam hälsa- och sjukvård	33,2	-5,7	-0,1	-2,7	-2,7	0,0	24,8
Folktandvården Västra Götaland	192,3	-7,8	8,8	20,0	-18,0	38,0	204,5
Habilitering & Hälsa	12,6	0,0	-6,4	-3,0	0,0	-3,0	9,6
Sahlgrenska International Care AB	9,0	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	9,0
Koncernjustering hälsa- och sjukvård	0,0	0,0	-2,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa hälsa- och sjukvård	-73,0	1 155,6	-290,3	-503,3	-27,7	-475,6	579,3
REGIONAL UTVECKLING							
Företrädare							
Regionutvecklingsnämnden	17,5	-1,6	20,9	0,0	0,0	0,0	15,9
Miljönämnden	2,7	-0,7	5,8	0,0	0,0	0,0	2,0
Kulturnämnden	22,7	0,0	-5,5	0,0	0,0	0,0	22,7
Kollektivtrafiknämnden	240,1	-148,1	2,7	0,0	0,0	0,0	92,0
Utförare							
Naturbruksstyrelsen	2,5	0,0	3,0	0,1	0,1	0,1	2,6
Turistrådet Västsverige AB	6,7	0,0	3,6	0,0	0,0	0,0	6,7
Göteborgs botaniska trädgård	0,1	0,0	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,1
Styrelsen för folkhögskolorna	5,8	-1,3	-1,0	-4,7	0,0	-4,7	-0,2
Kultur i Väst	4,1	-2,2	1,3	0,0	0,0	0,0	1,9
Västarvet	3,0	-0,2	-1,3	0,0	0,0	0,0	2,8
Göteborgs Operan AB	29,9	0,0	4,3	0,0	0,0	0,0	29,9
Göteborgs Symfoniker AB	10,8	0,0	-6,7	-0,7	0,0	-0,7	10,1
Film i Väst AB	15,2	0,0	11,4	0,0	0,0	0,0	15,2
Regionteater Väst AB	6,6	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	6,6
Västrafik AB	2 339,4	0,0	49,1	-104,6	0,0	-104,6	2 234,8
Koncernjustering regional utveckling	7,0	0,0	-1,8	0,0	0,0	0,0	7,0
Summa regional utveckling	2 714,1	-154,1	85,9	-109,9	0,1	-110,0	2 450,1

Verksamheternas delårsresultat och årsprognos, fortsättning							
Mnkr	Ingående balans eget kapital	Boksluts- disposi- tioner	Ack. utfall mars	Årets prognos	Budget 2019	Budget- avvikelse	Utgående balans eget kapital
SERVICEVERKSAMHETER							
Västfastigheter	83,0	-43,2	27,9	10,0	5,8	4,1	49,8
Regionservice	74,4	0,0	9,5	0,0	0,0	0,0	74,4
Hälsan och Stressmedicin	2,8	-0,2	0,6	0,0	0,0	0,0	2,6
Summa serviceverksamheter	160,2	-43,4	38,0	10,0	5,8	4,1	126,8
REGIONGEMENSAMT							
Regionstyrelsen	248,4	-161,7	61,5	98,0	0,0	98,0	184,7
Revisorskollegiet	5,1	-4,7	1,4	1,7	0,0	1,7	2,1
Patientnämnder	4,8	-4,4	0,8	0,3	0,0	0,3	0,7
Summa regiongemensamt	258,3	-170,8	63,6	99,9	0,0	99,9	187,4
TOTALT VERKSAMHETERNA	3 059,6	787,3	-102,8	-503,3	-21,8	-481,5	3 343,6
CENTRAL FINANSIERING							
Koncernbank	474,3	-474,2	292,5	22,1	0,0	22,1	22,2
Moderförvaltning	6 258,2	-313,1	-964,7	107,2	40,0	67,2	6 052,2
Summa central finansiering	6 732,4	-787,3	-672,2	129,3	40,0	89,3	6 074,4
Koncernjustering	-2 156,9		0,0	-25,9	0,0	-25,9	-2 182,8
TOTALT KONCERNEN	7 635,1	0,0	-775,0	-400,0	18,2	-418,2	7 235,2

2019-05-14

Dokumentnamn: Koncernens uppföljningsrapport mars 2019 Västra Götalandsregionen

Diarienummer: RS 2019-03044

Kontaktperson: Erika Schönborg, Koncernkontoret, avdelning verksamhetsuppföljning

Telefon 070-082 45 49

E-post: erika.schonborg@vgregion.se

